

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Koprivnica

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

**ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE**

Varaždin, studeni 2013.

S A D R Ž A J

	stranica
PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I KRITERIJI REVIZIJE	5
ODRŽAVANJE NERAZRSTANIH CESTA	6
Grad Ivanec	8
Grad Lepoglava	11
Grad Ludbreg	14
Grad Novi Marof	18
Grad Varaždin	21
Grad Varaždinske Toplice	26
Općina Bednja	29
Općina Beretinec	32
Općina Breznica	35
Općina Breznički Hum	38
Općina Cestica	41
Općina Donja Voća	44
Općina Gornji Kneginec	47
Općina Jalžabet	50
Općina Klenovnik	52
Općina Ljubešćica	55
Općina Mali Bukovec	58
Općina Martijanec	61
Općina Maruševec	64
Općina Petrijanec	67
Općina Sračinec	70
Općina Sveti Đurđ	73
Općina Sveti Ilijas	76
Općina Trnovec Bartolovečki	79
Općina Veliki Bukovec	82
Općina Vidovec	85
Općina Vinica	88
Općina Visoko	91
OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA	94
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	96

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Koprivnica

KLASA: 041-01/13-15-14
URBROJ: 613-08-13-117

Koprivnica, 22. studenoga 2013.

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 8. travnja do 5. studenoga 2013.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne samouprave Varaždinske županije (šest gradova i 22 općine), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13).

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Nerazvrstane ceste su, prema odredbama članaka 2. i 98. Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13 i 54/13), ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona, i to posebice: ceste koje su na području gradova s više od 35 tisuća stanovnika te gradova koji su sjedišta županija, a koje su posebnom odlukom bile razvrstane u javne ceste, ceste koje povezuju naselja, ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja, terminali i okretišta vozila javnog prijevoza, pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina i druge ceste na područjima naselja i gradova.

Odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste (Narodne novine 44/12), koja je donesena na temelju članka 98. Zakona o cestama, određene su razvrstane ceste u 25 gradova koje postaju nerazvrstane ceste u ukupnoj duljini 2 801,1 km. Spomenutom Odlukom, na području Varaždinske županije su određene ceste na području grada Varaždina duljine 74,15 km koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, te postaju nerazvrstane ceste.

Pravni status nerazvrstanih cesta je uređen odredbom članka 101. Zakona o cestama, prema kojoj je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i ne može se otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne samouprave, niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja građevina sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste. Odredbom članka 102. spomenutog Zakona, uređeno je pitanje pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige za ceste koje se grade od stupanja na snagu ovog Zakona, te je utvrđeno da nerazvrstana cesta postaje javno dobro u općoj uporabi pravomoćnošću uporabne dozvole, odnosno izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine sukladno posebnom propisu i upisuje se u zemljишne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Odredbama članaka 131., 132. i 133. Zakona o cestama, uređeno je pitanje reguliranja pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige i za nerazvrstane ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovog Zakona. Navedenim odredbama utvrđene su i obveze jedinica lokalne samouprave u vezi nerazvrstanih cesta koje nisu evidentirane u katastru ili u katastru nije evidentirano stvarno stanje, da pribave i dostave nadležnom tijelu za katastar odgovarajuće geodetske elaborate kojima je snimljeno izvedeno stanje, kako bi tijelo nadležno za katastar po službenoj dužnosti podnijelo prijavu za upis nerazvrstane ceste u zemljишne knjige nadležnom zemljiskomnjižnom sudu.

Upravljanje nerazvrstanim cestama je uređeno odredbom članka 107. Zakona o cestama, prema kojoj se upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo. Spomenutom odredbom je utvrđena i mogućnost da jedinica lokalne samouprave osnuje trgovačko društvo u svom vlasništvu radi obavljanja navedenih poslova, a utvrđena je i obveza jedinica lokalne samouprave u vezi vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama na svom području. Prema odredbi stavka 4. navedenog članka, sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva. Do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.) nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Prema odredbama članaka 101. i 107. Zakona o cestama, nerazvrstane ceste su imovina jedinica lokalne samouprave, te su ih jedinice lokalne samouprave obvezne evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama članaka 5., 7., 8., 18. i 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11), kojima je propisano iskazivanje imovine u knjigovodstvu proračuna, poslovne knjige proračuna, te načela iskazivanja i vrednovanja imovine u poslovnim knjigama.

Financiranje nerazvrstanih cesta je uređeno odredbom članka 108. Zakona o cestama, prema kojoj se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosu te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora. Za jedinice lokalne samouprave u kojima su prema odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, određene javne ceste postale nerazvrstane ceste, utvrđeni su i dodatni izvori financiranja, odnosno iz dijela godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i cestovnih vozila te iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta sadržanoj u trošarini na motorne benzine.

Prema odredbi članka 109. Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave uređuje vrste, opseg i rokove izvođenja radova redovitog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta, te nadzor nad izvođenjem tih radova. Redovito održavanje cesta, prema odredbi članka 2. Zakona o cestama, čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima, a izvanredno održavanje su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata, te povećanja sigurnosti prometa.

Održavanje nerazvrstanih cesta se prema odredbi članka 107. Zakona o cestama obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo.

Komunalne djelatnosti koje se financiraju iz proračuna jedinica lokalne samouprave, između ostalih i održavanje nerazvrstanih cesta, prema odredbama članaka 4. i 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), mogu obavljati trgovačka društva koja osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon, koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, pri čemu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje koje komunalne djelatnosti se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, te nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Prema odredbi članka 15. točke 5. navedenog Zakona, ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova obavezno sadrži djelatnosti i vrijeme za koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, a ugovor se može zaključiti najdulje na četiri godine.

Prema odredbama članaka 22. i 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, održavanje nerazvrstanih cesta se, uz druge komunalne djelatnosti (odvodnja atmosferskih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje groblja i krematorija, te javnu rasvjetu), financira iz komunalne naknade, u skladu s Programom održavanja komunalne infrastrukture, koji donosi predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja. Programom se obvezno utvrđuje opis i opseg poslova s procjenom pojedinih troškova za pojedine komunalne djelatnosti i iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja. Izvješće o izvršenju navedenog programa se podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do konca ožujka svake godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Finansijskom revizijom jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije, koju je Državni ured za reviziju obavio za 2011. i ranije godine, utvrđeno je da:

- neke jedinice lokalne samouprave nisu donijele program održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno programi ne sadrže propisane elemente,
- pisani ugovori, u slučaju kada poslove obavlja vlastito trgovačko društvo se ne zaključuju,
- poslovi održavanja se ugovaraju putem narudžbenica, izravnim ugovaranjem, bez provođenja propisanih postupaka odabira izvoditelja,
- odluke o odabiru izvoditelja ne donosi predstavničko tijelo,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije nerazvrstanih cesta,
- održavanje nerazvrstanih cesta se evidentira u okviru rashoda za tekuće i investicijsko održavanje, a nije sadržano u programu održavanja komunalne infrastrukture.

Predmet revizije su aktivnosti jedinica lokalne samouprave vezane uz održavanje nerazvrstanih cesta i izvori iz kojih se financira održavanje nerazvrstanih cesta.

U svrhu ocjene učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti organizaciju i kontrolu održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti cjelovitost programa održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni u skladu s propisima,
- ocijeniti provedbu programa održavanja nerazvrstanih cesta, te
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na održavanje nerazvrstanih cesta jedinica lokalne samouprave.

METODE I KRITERIJI REVIZIJE

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- analizirana su izvješća o obavljenim financijskim revizijama jedinica lokalne samouprave,
- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi, koji reguliraju održavanje nerazvrstanih cesta, interni akti, te stručni članci,
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata,
- analizirani su upitnici i provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave (odluke, planovi, ugovori, računi i drugo) koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima,
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama, te su pribavljeni obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Za ocjenu učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li jedinica lokalne samouprave donijela akt kojim je uredila održavanje nerazvrstanih cesta?
- Je li ustrojena baza podataka o nerazvrstanim cestama i vode li se odgovarajuće evidencije?
- Je li donesen program održavanja komunalne infrastrukture (nerazvrstanih cesta)?
- Jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni izvoditelju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu?
- Je li ustrojen sustav kontrola održavanja nerazvrstanih cesta?

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA

Na području jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije ima ukupno 1 896 km nerazvrstanih cesta.

U tablici u nastavku se daju podaci o površini, broju stanovnika, duljini nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave, te prosječnoj gustoći mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i na broj stanovnika na području Varaždinske županije.

Tablica broj 1

Površina, broj stanovnika, duljina nerazvrstanih cesta, te prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Varaždinske županije.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina u km ²	Broj stanovnika	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta u m	Gustoća mreže nerazvrstanih cesta u m/km ²	Duljina nerazvrstanih cesta u m/stanovniku
1	2	3	4	5	6 (5/3)	7 (5/4)
1.	Grad Ivanec	96,11	13 758	339 800	3 535,53	25
2.	Grad Lepoglava	65,89	8 283	113 500	1 722,57	14
3.	Grad Ludbreg	68,30	8 478	37 500	549,04	4
4.	Grad Novi Marof	111,75	13 246	98 000	876,96	7
5.	Grad Varaždin	59,46	46 946	159 000	2 674,07	3
6.	Grad Varaždinske Toplice	79,80	6 346	90 000	1 127,82	14
7.	Općina Bednja	76,67	3 992	85 000	1 108,65	21
8.	Općina Beretinec	12,40	2 176	14 800	1 193,55	7
9.	Općina Breznica	34,06	2 200	77 800	2 284,20	35
10.	Općina Breznički Hum	26,11	1 356	31 400	1 202,60	23
11.	Općina Cestica	45,91	5 806	161 000	3 506,86	28
12.	Općina Donja Voća	35,90	2 443	28 600	796,66	12
13.	Općina Gornji Kneginec	22,34	5 349	34 000	1 521,93	6
14.	Općina Jalžabet	38,43	3 615	24 000	624,51	7
15.	Općina Klenovnik	25,66	2 022	52 600	2 049,88	26
16.	Općina Ljubešćica	35,60	1 858	61 600	1 730,34	33
17.	Općina Mali Bukovec	37,28	2 212	90 000	2 414,16	41
18.	Općina Martijanec	54,65	3 843	21 900	400,73	6
19.	Općina Maruševec	50,15	6 381	77 000	1 535,39	12
20.	Općina Petrijanec	47,98	4 812	16 000	333,47	3
21.	Općina Sračinec	23,41	4 842	26 000	1 110,64	5
22.	Općina Sveti Đurđ	45,24	3 804	18 800	415,56	5
23.	Općina Sveti Ilijas	17,22	3 511	44 000	2 555,17	13
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	38,74	6 884	54 000	1 393,91	8
25.	Općina Veliki Bukovec	22,95	1 438	42 000	1 830,07	29
26.	Općina Vidovec	31,99	5 425	15 000	468,90	3
27.	Općina Vinica	32,14	3 389	33 000	1 026,76	10
28.	Općina Visoko	25,00	1 518	49 800	1 992,00	33
	UKUPNO	1 261,15	175 951	1 896 030	1 503,41	11

Prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta na području Varaždinske županije iznosi 1 503,41 m/km² površine. Prosječna duljina nerazvrstanih cesta po stanovniku iznosi 11 m.

U tablici u nastavku se daju rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u lokalnim jedinicama Varaždinske županije.

Tablica broj 2

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave
Varaždinske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2012. (u kn)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. (u kn)	Udjel rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta u ukupnim rashodima i izdacima u 2012. (u %)	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u km)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta po km ceste (u kn)
1	2	3	4	5(4/3)	6	7 (4/6)
1.	Grad Ivanec	24.274.918,00	1.080.180,00	4,5	339,800	3.179,00
2.	Grad Lepoglava	16.883.955,00	879.887,00	5,2	113,500	7.752,00
3.	Grad Ludbreg	20.543.908,00	374.106,00	1,8	37,500	9.976,00
4.	Grad Novi Marof	14.914.096,00	502.002,00	3,4	97,900	5.128,00
5.	Grad Varaždin	205.516.828,00	5.069.980,00	2,5	159,000	31.887,00
6.	Grad Varaždinske Toplice	8.038.187,00	327.092,00	4,1	90,000	3.634,00
7.	Općina Bednja	6.671.771,00	681.554,00	10,2	85,000	8.018,00
8.	Općina Beretinec	2.400.048,00	103.256,00	4,3	14,800	6.977,00
9.	Općina Breznica	2.178.202,00	370.177,00	17,0	77,800	4.758,00
10.	Općina Breznički Hum	1.896.076,00	72.838,00	3,8	31,400	2.320,00
11.	Općina Cestica	17.233.070,00	801.434,00	4,6	16,100	4.978,00
12.	Općina Donja Voća	2.619.486,00	126.264,00	4,8	28,600	4.415,00
13.	Općina Gornji Kneginec	8.682.278,00	366.344,00	4,2	34,000	10.775,00
14.	Općina Jalžabet	28.302.305,00	134.957,00	0,5	24,000	5.623,00
15.	Općina Klenovnik	1.919.489,00	32.302,00	1,7	52,600	614,00
16.	Općina Ljubešćica	6.793.850,00	434.867,00	6,4	61,600	7.060,00
17.	Općina Mali Bukovec	3.905.718,00	34.840,00	0,9	90,000	387,00
18.	Općina Martjanec	3.618.154,00	128.608,00	3,6	21,900	5.873,00
19.	Općina Maruševec	6.413.318,00	258.942,00	4,0	77,000	3.363,00
20.	Općina Petrijanec	5.778.274,00	94.045,00	1,6	16,000	5.877,00
21.	Općina Sračinec	6.144.701,00	13.948,00	0,2	26,000	536,00
22.	Općina Sveti Đurđ	3.905.518,00	62.633,00	1,6	18,800	3.331,00
23.	Općina Sveti Ilijas	3.634.009,00	135.132,00	3,7	44,000	3.071,00
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	8.749.606,00	70.044,00	0,8	54,000	1.297,00
25.	Općina Veliki Bukovec	3.169.231,00	39.031,00	1,2	42,000	929,00
26.	Općina Vidovec	6.120.551,00	105.092,00	1,7	15,000	7.006,00
27.	Općina Vinica	4.947.231,00	128.320,00	2,6	33,000	3.888,00
28.	Općina Visoko	1.251.959,00	26.213,00	2,1	49,800	526,00
	UKUPNO	426.506.737,00	12.454.088,00	2,9	1 896,000	6.569,00

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012., ostvareni su u iznosu 12.454.088,00 kn i čine 2,9% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Prosječno ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području Varaždinske županije po kilometru nerazvrstane ceste iznose 6.569,00 kn.

Grad Ivanec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Ivanec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada je $96,11 \text{ km}^2$, a obuhvaća 29 naselja s 13 758 stanovnika. Na koncu 2012. u gradu Ivancu je bilo 18 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Ivanca ukupno iznosi 339 800m, što čini $3\ 535,53 \text{ m/km}^2$.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 24.274.918,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.080.180,00 kn ili 4,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 3.179,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod održavanja nerazvrstanih cesta iznosi 335.061,00 kn, a odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Upravni odjel za urbanizam, komunalne poslove i zaštitu okoliša.

Nalaz i preporuke

Odluka o nerazvrstanim cestama na području grada Ivanca donesena je u prosincu 2011. a izmjene i dopune u 2012. i 2013. Odlukom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Pregled nerazvrstanih cesta (baza podataka o nerazvrstanim cestama) sastavni je dio Odluke o nerazvrstanim cestama. Sadrži označke, opis lokacije i dužine nerazvrstanih cesta, a ceste su razvrstane u tri kategorije. Prva kategorija su sabirne ceste velike gustoće prometa koje se nalaze unutar građevinskih područja te se spajaju na ceste višeg reda ($29,9 \text{ km}$), druga kategorija su ceste koje se nalaze unutar izgrađenog dijela građevinskog područja te povezuju više stambenih područja i vikend zona ($135,1 \text{ km}$), a treća kategorija su poljski i šumski putovi te ostale ceste koje prolaze neizgrađenim dijelom građevinskog područja ($174,8 \text{ km}$).

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama koja će sadržavati: naziv ili označku nerazvrstane ceste, duljinu, površinu, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo grada Ivanca. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području grada Ivanca u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području grada. Grad Ivanec poduzima potrebne radnje za upis nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama. Od početka 2012., pomoću orto foto karti i obilaskom terena, identificirane su nekretnine koje su upisane u posjedovnim listovima i zemljišnim knjigama kao ceste, ulice, putovi, te su izrađena 63 prijedloga za upis u gruntovnu knjigu. Uz prijedloge za upis priložena su očitovanja Hrvatskih cesta i Županijske uprave za ceste, ispis prikaza katastarske čestice na katastarskom planu prekopljen s digitalnim orto foto planom iz preglednika katastarskih podataka Državne geodetske uprave, a jedan prijedlog za upis obuhvaćao je od dvije do sedam katastarskih čestica (ukupno 432 katastarske čestice). Nadležni općinski sud je proveo sve prijedloge. Za nekretnine za koje je utvrđeno da se ne koriste za promet vozila po bilo kojoj osnovi, te da nisu razvrstane kao javne ceste, odnosno da se radi o kategoriji koja ne može biti upisana kao nerazvrstana cesta, započete su aktivnosti ukidanja svojstva javnog dobra.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 26.776.587,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta (u postupku upisa u zemljišne knjige procjenjivat će se vrijednosti neevidentiranih nerazvrstanih cesta, te iskazati u imovini grada).

Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti poduzimanje potrebnih radnji radi upisa svih nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Ivanca, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području grada u poslovnim knjigama kao imovinu grada.

Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti utvrđeno je da radove na održavanju nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu grada, s kojim je u svibnju 2008. zaključen ugovor na neodređeno vrijeme. Ugovorom je utvrđeno da će se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta obavljati prema programu održavanja komunalne infrastrukture za svaku godinu, a prema jediničnim cijenama pojedine vrste radova koje utvrđuju sporazumom za svaku godinu trajanja ugovora. Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.080.180,00 kn. Odnose se na radove koje je obavljalo trgovačko društvo u suvlasništvu grada na temelju zaključenog ugovora. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je komunalni redar. Sredstva su isplaćivana na temelju ovjerenih situacija, uz koje su kao sastavni dio priloženi radni nalozi strojeva, ljudi i lokacija obavljanja radova.

Gradsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova održavanja nerazvrstanih cesta prema pojedinim vrstama radova s naznakom izvora financiranja. Obim i vrste poslova se planiraju prema zahtjevima mjesnih odbora i raspoloživim sredstvima, a prioriteti prema obilascima cesta (terena). Terminski plan te količine i vrijednosti po pozicijama iz navedenog Programa, kao i količine i vrste radova po mjesnim odborima, navedeni su u zasebnom dokumentu, kojeg je odobrio gradonačelnik u travnju 2012., te dopune u listopadu 2012.

Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture, prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. izvršeni u ukupnom iznosu 1.080.180,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 812.459,00 kn i iz drugih izvora u iznosu 267.721,00 kn. U Izvješću je naveden opis poslova i vrijednost obavljenog posla, a u obrazloženju su navedene lokacije radova (nazivi ulica) prema vrstama poslova. Za radove šljunčanja nerazvrstanih cesta, prema količinama i dužini cesta, sastavljeno je zasebno izvješće (izvršenje terminskog plana).

S obzirom da je grad Ivanec popisao nerazvrstane ceste sa svog područja i većinu evidentirao u imovini, započeo postupak upisivanja nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo lokalne jedinice, donio program održavanja nerazvrstanih cesta i povjerio poslove na održavanju nerazvrstanih cesta na propisani način i obavlja kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta, da je sastavio i podnio gradskom vijeću Program održavanja komunalne infrastrukture i Izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture (s detaljnim obrazloženjima i zasebnim dokumentima), Državni ured za reviziju je mišljenja da je grad Ivanec stvorio uvjete za učinkovito održavanje nerazvrstanih cesta na svom području.

Grad Lepoglava

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Lepoglava kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada je 65,89 km², a obuhvaća 16 naselja s 8 283 stanovnika. Koncem 2012. u gradu Lepoglava je bilo osam zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Lepoglave ukupno iznosi 113 500m, što čini 1 722,57 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 16.883.955,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 879.887,00 kn ili 5,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 7.752,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod održavanja nerazvrstanih cesta iznosi 260.941,00 kn, a odnosi se na zimsko održavanje cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za urbanizam, komunalne poslove i zaštitu okoliša.

Nalaz i preporuke

Grad je u srpnju 2012. donio Odluku o nerazvrstanim cestama, a do tada je važila odluka iz 2002. Odlukom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Ustrojen je spisak cesta i ulica za svaki mjesni odbor, s podacima o duljini asfaltiranih cesta i nogostupa, te površini parkirališta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo grada Lepoglave. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području grada Lepoglave u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području grada. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 34.759.893,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Lepoglave, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području grada u poslovnim knjigama kao imovinu grada.

Odlukom o nerazvrstanim cestama, utvrđeno je da poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavlja fizička ili pravna osoba kojoj je na temelju posebnih propisa povjereni obavljanje poslova upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta, a Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti iz listopada 2010. utvrđeno je da radove na održavanju nerazvrstanih cesta obavlja pravna ili fizička osoba na temelju provedenog javnog natječaja. Odlukom su utvrđena dva kriterija za odabir ponude (ekonomski najpovoljnija ponuda i najniža ponuđena cijena). Za utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude nisu utvrđene težine i važnosti kriterija. Utvrđeno je da se u javnom natječaju obavezno navodi koji će se kriteriji primijeniti prilikom donošenja odluke o izboru izvoditelja.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavljalo je trgovačko društvo s kojim je, nakon provedenog javnog natječaja u 2009., zaključen ugovor na četiri godine, a do konca 2012. zaključena su četiri dodatka ugovoru kojima su utvrđeni iznosi smanjenja odnosno povećanja pojedinih stavki (ovisno o smanjenju ili povećanju potrebe za određenom vrstom radova) iz osnovnog ugovora. Natječaj je raspisan na temelju Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanih ugovora. Navedeni su kriteriji za primjenu prilikom donošenja odluke o izboru izvoditelja, ali nisu navedene težine i važnosti kriterija. Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. izvršeni su u iznosu 879.887,00 kn. Na radove koje je obavljalo izabrano trgovačko društvo odnosi se iznos 785.010,00 kn (od čega za zimsko održavanje 260.941,00 kn). Za nabavu kamenog materijala u iznosu 58.492,00 kn proveden je postupak sukladno Zakonu o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11), te odluku o izboru nije donijelo predstavničko tijelo. Obavljena je i nabava bez zaključenog ugovora (prometna signalizacija, betonske cijevi i drugo) u iznosu 36.385,00 kn, bez provedenog postupka nabave prikupljanjem ponuda ili javnim natječajem, te bez odluke predstavničkog tijela.

Obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta izravnim ugovaranjem nije u skladu s Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti kojom je utvrđeno da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju na temelju pisanih ugovora. Prema odredbama članka 26. navedene Odluke, postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora provodi se javnim natječajem.

Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na ovakav način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbi članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti. Također, predlaže odlukom utvrditi težine i važnosti kriterija koji će se primjenjivati prilikom donošenja odluke o izboru izvoditelja, obzirom da kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je zaposlenik grada iz Odsjeka za urbanizam, komunalne poslove i zaštitu okoliša. Sredstva su izabranom izvoditelju isplaćivana na temelju ovjerenih situacija, uz koje su kao sastavni dio priloženi radni nalozi strojeva, ljudi i lokacija obavljanja radova.

Gradsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova održavanja nerazvrstanih cesta prema pojedinim vrstama radova s naznakom izvora financiranja. Sastavljen je plan tekućeg održavanja cesta prema vrstama radova i planiranim sredstvima za svaki mjesni odbor. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja. Obim i vrste poslova planiraju se prema zahtjevima mjesnih odbora i raspoloživim sredstvima, a prioriteti prema obilascima cesta (terena).

Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. izvršeni u ukupnom iznosu 879.887,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 295.026,00 kn i iz drugih izvora u iznosu 584.861,00 kn. U izješću su za djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta nabrojane vrste radova, te je dan pregled održavanja nerazvrstanih cesta prema vrijednostima ulaganja po mjesnim odborima.

Državni ured za reviziju predlaže godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbom Zakona o komunalnom gospodarstvu. Također, predlaže u Izješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Grad Ludbreg

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Ludbreg kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada je 68,3 km², a obuhvaća 12 naselja s 8 478 stanovnika. Koncem 2012. u gradu Ludbregu je bilo 16 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Ludbrega ukupno iznosi 37 500 m, što čini 549,04 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 20.543.908,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 374.106,00 kn ili 1,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 9.976,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Upravni odjel za prostorno uređenje, komunalne djelatnosti i imovinu, a program održavanja komunalne infrastrukture (nerazvrstanih cesta) izrađuje trgovačko društvo u vlasništvu grada, kojem su povjereni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta.

Nalaz i preporuke

Grad je u travnju 2012. donio Odluku o nerazvrstanim cestama. Odlukom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Za ceste, čije je održavanje u nadležnosti grada Ludbrega sastavljen je spisak nerazvrstanih cesta s nazivom ceste, stanjem (neASFALTIRANA, ASFALTIRANA) i dužinom 37 525 metara.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo grada Ludbrega. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području grada Ludbrega u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području grada. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 10.024.370,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Ludbrega, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području grada u poslovnim knjigama kao imovinu grada.

Odlukom o nerazvrstanim cestama utvrđeno je da će se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta obavljati sukladno Odluci o komunalnim djelatnostima. Odlukom o komunalnim djelatnostima je utvrđeno da radove na održavanju nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada, s kojim je u siječnju 2012. zaključen ugovor o obavljanju poslova održavanja komunalne infrastrukture koji se financiraju iz sredstava komunalne naknade, s rokom važenja do konca 2014. Ugovorom je utvrđeno da će se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta obavljati prema programu održavanja komunalne infrastrukture za svaku godinu, trgovačko društvo je u obvezi do 1. listopada svake tekuće godine izraditi prijedlog programa održavanja komunalne infrastrukture za narednu godinu, a program treba sadržavati opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 374.106,00 kn. Odnose se na radove koje je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu grada, na temelju zaključenog ugovora. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je Upravni odjel za prostorno uređenje, komunalne djelatnosti i imovinu (savjetnik za komunalnu infrastrukturu, javnu nabavu i imovinu te komunalni redar).

Prema izješću trgovačkog društva u vlasništvu grada, rashodi za radove na održavanju komunalne infrastrukture iz sredstava komunalne naknade za 2012. izvršeni su u iznosu 2.265.055,00 kn. Na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta se odnosi 374.106,00 kn, od čega se najznačajniji rashod u iznosu 127.167,00 kn odnosi na radove kod održavanja raznih manifestacija (postava bine, prijevoz štandova, stolova, stolica, nabava kemijskih WC kabina, struja, voda, te čišćenje javnih površina nakon održavanja manifestacije). Navedeni rashodi se ne odnose na poslove održavanja nerazvrstanih cesta te nisu trebali biti planirani programom održavanja, iskazani u izješću i evidentirani u poslovnim knjigama u okviru rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta. U izješću su iskazani rashodi za programe mjesnih odbora u iznosu 540.212,00 kn, koji su financirani iz sredstava komunalne naknade u iznosu 523.030,00 kn i drugih sredstava proračuna u iznosu 17.182,00 kn. Iz sredstava komunalne naknade prema programima mjesnih odbora za šljunčanje putova u mjesnim odborima izvršen je rashod u iznosu 41.990,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže planirati proračunom i godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture te u poslovnim knjigama evidentirati rashode za poslove održavanja nerazvrstanih cesta (koji su navedeni u Odluci o nerazvrstanim cestama).

U pojedinim slučajevima, obavljanje usluge održavanja komunalne infrastrukture (i održavanje nerazvrstanih cesta) s drugim pravnim i fizičkim osobama je izravno ugovaralo trgovačko društvo, na temelju zaključka gradonačelnika, bez zaključivanja pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na ovakav način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Prema odredbi članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima.

Gradsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture iz sredstava komunalne naknade za 2012. u iznosu 2.585.329,00 kn. Program sadrži procjenu ukupnih troškova održavanja nerazvrstanih cesta s navedenim pojedinim vrstama radova, količinama i cijenama za određene djelatnosti u iznosu 1.560.329,00 kn, dok nisu raspoređena sredstva po djelatnostima za programe mjesnih odbora u iznosu 1.025.000,00 kn. Trgovačkom društvu u vlasništvu grada su prenesena sredstava za programe mjesnih odbora (bez dokumentacije o trošenju navedenih sredstava) u iznosu 984.889,00 kn. Prema izvješću trgovačkog društva na javnu rasvjetu je utrošeno 444.677,00 kn, dok je za iznos 540.212,00 kn navedeno da je utrošen prema programima Mjesnih odbora. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Prema odredbi članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, nakon donošenja odluke o komunalnoj naknadi, za svaku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja donosi Program održavanja komunalne infrastrukture za djelatnosti: odvodnja atmosferskih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, nerazvrstanih cesta, groblja i krematorija, te javne rasvjete. Programom se obvezatno utvrđuje opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatiло Izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture iz sredstava komunalne naknade prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. izvršeni u ukupnom iznosu 374.106,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Iz Izvješća nije vidljivo koliko se od iznosa 540.212,00 kn odnosi na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta. U Izvješću je dan pregled održavanja nerazvrstanih cesta prema vrijednostima ulaganja po Mjesnim odborima, dok nije naveden opis, vrsta i opseg obavljenog posla, te iznos ostvarenog rashoda za svaku pojedinu cestu.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje sveobuhvatnog godišnjeg Programa održavanja komunalne infrastrukture, kojim će se utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta na području grada (i obuhvatiti programi mjesnih odbora), u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Grad Novi Marof

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Novi Marof kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada je 111,75 km², a obuhvaća 23 naselja s 13 246 stanovnika. Koncem 2012. u gradu Novom Marofu je bilo 14 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Novog Marofa ukupno iznosi 98 000 m, što čini 876,96 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 14.914.096,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 502.002,00 kn ili 3,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 5.128,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod održavanja nerazvrstanih cesta iznosi 297.729,00 kn, a odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Upravni odjel za prostorno uređenje, stambeno-komunalne i imovinsko-pravne poslove.

Nalaz i preporuke

Odluka o nerazvrstanim cestama na području grada Novog Marofa donesena je u ožujku 1999. Odlukom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi evidenciju o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (periodično i tekuće održavanje) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama sa Zakonom o cestama, odnosno urediti i poslove održavanja nerazvrstanih cesta (redovito i izvanredno održavanje), te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Grad je u 1996. donio odluku o mreži nerazvrstanih cesta na svojem području kojom je utvrđena duljina nerazvrstanih cesta 97 930 m. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, međutim u pripremi su aktivnosti na ustrojavanju baze podataka, te poslovi označavanja i mjerjenja pojedinih nerazvrstanih cesta na području grada.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo grada Novog Marofa. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području grada Novog Marofa u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području grada. Grad Novi Marof još nije poduzeo potrebne radnje za upis nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 33.970.106,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti poduzimanje potrebnih radnji radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Novog Marofa, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području grada u poslovnim knjigama kao imovinu grada.

Odluka o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora donesena je u listopadu 2001., a izmijene i dopune u rujnu 2004. i listopadu 2010. Prema spomenutoj odluci, komunalna djelatnost koja se može obavljati na temelju pisanog ugovora je, između ostalog, održavanje nerazvrstanih cesta. Gradsko vijeće je u svibnju 2010. donijelo zaključak kojim je prihvatio prijedlog gradonačelnika da se obavljanje komunalnih djelatnosti za koje je trgovačko društvo u vlasništvu grada registrirano, povjeri navedenom društvu na razdoblje od četiri godine. Ugovor je zaključen u travnju 2012. (za svaku godinu se zaključuje zasebno, a prijašnji je zaključen u travnju 2011.), i njime je utvrđeno da će se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta obavljati prema ugovornom troškovniku (u kojem su količine okvirne), dok stvarne količine ovise o potrebama. S istim trgovackim društvom je koncem 2012. zaključen ugovor o čišćenju snijega i posipavanju kolnika na cestama i putovima grada (zimska služba) za 2011/2012. Ugovorom je utvrđeno da za organizaciju zimske službe pripada naknada u visini 5,0% od ukupne vrijednosti izvršenih radova. Trgovačko društvo je dio poslova zimske službe ustupilo drugim izvoditeljima, iz čega proizlazi da društvo kojem su ustupljeni navedeni poslovi nije te poslove bilo u mogućnosti obavljati. Ustupanje obavljanja komunalnih djelatnosti na navedeni način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovacko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Također, nije u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora. Prema odredbi članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta (djela poslova zimske službe) u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Također, predlaže odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti utvrditi da ovu komunalnu djelatnost obavlja trgovačko društvo u vlasništvu (sukladno zaključku gradskog vijeća).

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 502.002,00 kn. Odnose se na radove koje je obavljalo trgovačko društvo u suvlasništvu grada Novog Marofa na temelju zaključenog ugovora. Nadzor nad radovima provodi referent za ceste i komunalni redar.

Gradsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu troškova održavanja nerazvrstanih cesta koji će se financirati sredstvima komunalne naknade u iznosu 480.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi program održavanja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidim sredstvima i izvorima financiranja. Također je navedeno da se programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatiло izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. izvršeni u ukupnom iznosu 502.002,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 428.829,00 kn i iz drugih izvora u iznosu 76.173,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže donjeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Grad Varaždin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Varaždin kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada je $59,46 \text{ km}^2$, a obuhvaća deset naselja s 46 946 stanovnika. Koncem 2012. u gradu Varaždinu je bilo 116 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Varaždina ukupno iznosi 159 000 m, što čini $2\,674,07 \text{ m/km}^2$.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 205.516.828,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 5.069.980,00 kn ili 2,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 31.887,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashodi održavanja nerazvrstanih cesta odnose se na tekuće i investicijsko održavanje u iznosu 3.030.192,00 kn, te na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 1.340.983,00 kn.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Upravni odjel za komunalni sustav i urbanizam.

Nalaz i preporuke

Odluka o nerazvrstanim cestama donesena je u studenom 2002. Odlukom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi evidenciju o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama sa Zakonom o cestama, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Grad ima bazu podataka o duljini, širini i površini nerazvrstanih cesta na svojem području.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

U poslovnim knjigama je koncem 2012. evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 58.237.504,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta s područja grada i ne vodi se analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljишne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo grada Varaždina. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području grada Varaždina u zemljишne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području grada. U tijeku je formiranje novog katastra i zemljishnih knjiga naklon čega će se početi sređivati stanje nerazvrstanih cesta u zemljishnim knjigama.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti poduzimanje potrebnih radnji radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljishne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Varaždina, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području grada u poslovnim knjigama kao imovinu grada.

Gradsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom su utvrđene djelatnosti od značenja za grad Varaždin a koje se smatraju komunalnim djelatnostima u skladu s odredbom članka 3. stavka 1. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te komunalne djelatnosti od lokalnog značenja. Odlukom su utvrđene komunalne djelatnosti koje se povjeravaju trgovačkom društvu u vlasništvu, odnosno suvlasništvu grada Varaždina, te komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju ugovora o koncesiji ili ugovora o povjeravanju poslova fizičkoj ili pravnoj osobi, prema donesenim uvjetima i mjerilima za provedbu postupka. Odlukom o komunalnim djelatnostima, kada se obavljanje komunalnih djelatnosti obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, utvrđena su mjerila (kriteriji), ali nisu utvrđene težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi težine i važnosti kriterija, obzirom da kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Odlukom o komunalnim djelatnostima je utvrđeno da komunalne djelatnosti održavanja, zaštite i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta, javne rasvjete, horizontalne i vertikalne signalizacije obavljaju pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju poslova. Navedeni poslovi povjereni su pravnim osobama za razdoblje od četiri godine na temelju ugovora, za čiji izbor izvoditelja su provedeni javni natječaji. Godišnji ugovori zaključuju se kao dodaci ugovoru, na temelju Programa održavanja komunalne infrastrukture. Za izvedene radove ispostavljane su mjesecne situacije. Nadzor nad izvođenjem radova obavlja zaposlenik grada (pomoćnik pročelnika za poslove izgradnje i održavanja komunalne infrastrukture). Poslove čišćenja snijega s nogostupa obavlja komunalno društvo u suvlasništvu grada, prema Odluci o obavljanju komunalnih djelatnosti, a čišćenje snijega s kolnika obavlja trgovacko društvo na temelju ugovora o povjeravanju poslova.

Programom održavanja komunalne infrastrukture u 2012. planirana su sredstva u ukupnom iznosu 26.898.000,00 kn, a izvršen je rashod u iznosu 25.708.264,00 kn. Program sadrži procjenu troškova održavanja nerazvrstanih cesta, nogostupa i biciklističkih staza prema vrstama rashoda u iznosu 6.510.000,00 kn, te planirane izvore financiranja (komunalna naknada 6.035.000,00 kn i sredstva doznačena iz Županijske uprave za ceste 475.000,00 kn). Za komunalne djelatnosti održavanja utvrđen je mjesecni plan izvršenja pojedinih vrsta radova, planirani su iznosi potrebnih sredstava i izvori financiranja. Opseg poslova nije planiran. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture obavezno utvrđuje opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenim radovima prema Programu održavanja komunalne infrastrukture za 2012. sastavljeno je u ožujku 2013., upućeno gradonačelniku u travnju 2013., a prihvaćeno je od gradskog vijeća 23. srpnja 2013. Prema odredbama članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture, za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrditi kriterije prema kojima će se odabrati izvoditelji radova održavanja nerazvrstanih cesta, te donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također predlaže u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje. Nadalje, predlaže podnijeti Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predstavničkom tijelu u zakonski propisanom roku.

U okviru Izvješća o izvršenim radovima prema Programu održavanja komunalne infrastrukture rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta iskazani su u iznosu 12.947.230,00 kn, a odnose se na održavanje cesta, nogostupa i biciklističkih staza u iznosu 6.039.322,00 kn, održavanje horizontalne i vertikalne prometne signalizacije 698.805,00 kn, zimsku službu 1.340.983,00 kn (čišćenje kolnika 1.119.038,00 kn i nogostupa 221.945,00 kn) i održavanje javne rasvjete u iznosu 4.868.120,00 kn.

Umanjenjem ukupnog iznosa za 4.868.120,00 kn (održavanje javne rasvjete) i 3.009.130,00 kn (pogrešno iskazani rashodi izgradnje i dodatnog ulaganja, rashodi za održavanja nerazvrstanih cesta iznose 5.069.980,00 kn.

Prema Odluci gradskog vijeća od 21. prosinca 2009., komunalni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni, na temelju javnog natječaja, zajednici ponuditelja za razdoblje od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2013. Za svaku godinu se zaključuju dodaci osnovnom ugovoru, na temelju Programa održavanja komunalne infrastrukture. Za izvedene radove ispostavljene su mjesecne situacije. Zapisnik o primopredaji je sastavljen, te je utvrđeno da su ugovoreni radovi u vrijednosti 6.510.000 kn, a izvedeni radovi u vrijednosti 6.039.090,00 kn.

Rashodi u iznosu 6.039.322,00 kn su iskazani za redovna tekuća održavanja javnih prometnih površina u iznosu 1.123.449,00 kn, investicijsko održavanje javnih prometnih površina 4.136.199,00 kn, održavanje nogostupa i biciklističkih staza 497.730,00 kn, održavanje objekata odvodnje javnih prometnih površina 38.341,00 kn, rampe za invalide 43.687,00 kn, održavanje poljskih putova 99.935,00 kn i troškovi za izradu minimalne tehničke dokumentacije za izvođenje radova (takse, projekti, suglasnosti) u iznosu 99.981,00 kn. Izvori financiranja su komunalna naknada u iznosu 5.929.367,00 kn i sredstva doznačena iz Županijske uprave za ceste u skladu s odredbom članka 108. Zakona (sredstva koja su prihod grada Varaždina nakon što su dosadašnje županijske i lokalne ceste pripale gradu kao nerazvrstane ceste) u iznosu 109.955,00 kn. Grad Varaždin nije jasno razgraničio radove koji se odnose na održavanje cesta (tekuće i investicijsko održavanje) od dodatnih ulaganja te je u okviru iznosa 6.039.322,00 kn za održavanje cesta, nogostupa i biciklističkih staza iskazan iznos 3.009.130,00 kn koji se odnosi na dodatna ulaganja i izgradnju, a što je trebalo biti obuhvaćeno Programom gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i za čiji izbor izvoditelja je trebalo provoditi postupke sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11), pribaviti svu zakonom propisanu dokumentaciju za građenje i rekonstrukciju nerazvrstanih cesta, te provoditi stručni nadzor sukladno zakonskim odredbama. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, tekuće i investicijsko održavanje podrazumijeva kontinuirane aktivnosti kojima se imovina održava ili vraća u funkcionalno stanje, a dodatna ulaganja podrazumijevaju ulaganja kojima se produžuje vijek uporabe, povećava kapacitet, mijenja namjena ili znatno poboljšavaju funkcionalna svojstva nefinansijske imovine. Pogrešnim planiranjem (proračunom i programom) i evidentiranjem u poslovnim knjigama dijela rashoda održavanja nerazvrstanih cesta imovina grada je za 2012. manje iskazana za radove dodatnog ulaganja i izgradnje na nerazvrstanim cestama za 3.009.130,00 kn (na taj način od 2007. do konca 2012. imovina je manje iskazana za 39.812.909,00 kn).

Decentralizacija upravljanja cestovnom infrastrukturom, novim Zakonom o cestama, provodi se na način da se velikim gradovima (gradovima s više od 35 000 stanovnika) i gradovima sjedištima županija u nadležnost prepušta građenje i održavanje županijskih i lokalnih ceste na njihovom području, koje prestaju biti javne i postaju nerazvrstane ceste u vlasništvu grada. Ministar mora, prometa i infrastrukture, donio je Odluku o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste (Narodne novine 44/12), koja je stupila na snagu 27. svibnja 2012. Odlukom su navedene javne ceste (županijske i lokalne) na području grada Varaždina koje postaju nerazvrstane ceste ukupne duljine 74,15 km. Sukladno odredbi članka 97. Zakona o cestama, grad Varaždin je na svome području sporazumom preuzeo na upravljanje ceste koje su temeljem navedene Odluke postale nerazvrstane ceste u vlasništvu grada Varaždina.

U srpnju 2012. godine, Ministar je donio i Pravilnik o prijenosu javnih cesta i nerazvrstanih cesta (Narodne novine 86/12), temeljem kojeg je Županijska uprava za ceste izvršila predaju navedenih cesta na upravljanje gradu Varaždinu s danom 1. studenim 2012. Izmjenama i dopunama Pravilnika o rasporedu sredstava za održavanje i građenje županijskih i lokalnih cesta iz izvora sredstava Hrvatskih cesta d.o.o. u 2012. (Narodne novine 122/12), utvrđen je postotak sredstava koji će Županijska uprava za ceste doznačiti gradu Varaždinu 7,8%. Dodatkom sporazumu zaključenom 15. studenoga 2012. između grada Varaždina i Županijske uprave za ceste Varaždinske županije, utvrđeno je da duljina županijskih i lokalnih cesta preuzetih kao nerazvrstane ceste (74,15 km) čini 7,8% ukupne kilometraže županijskih i lokalnih cesta (945,58 km), te je zaključeno da gradu pripada 7,8% naknada utvrđenih odredbama članka 108. stavka 2. Zakona cestama.

Do konca 2012. u poslovnim knjigama nije evidentirano povećanje imovine s osnova preuzimanja županijskih i lokalnih cesta koje su preuzete kao nerazvrstane ceste (74,15 km) sukladno Odluci o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste u vrijednosti 488.155.591,00 kn, a zapisnikom ih je grad Varaždin preuzeo 31. listopada 2012. Zapisnikom je konstatirano da nije moguće utvrditi finansijsku vrijednost imovine te će se podaci dostaviti kasnije. Podaci o finansijskoj vrijednosti imovine koja se prenosi (cesta) dostavljeni su gradu 4. veljače 2013.

Odredbama članka 5. Pravilnika o prijenosu javnih cesta i nerazvrstanih cesta utvrđeno je da u postupku prijenosa povjerenstvo mora zapisnički iskazati finansijsku vrijednost imovine (ceste) koja se prenosi, uz priloženu dokumentaciju (knjigovodstvenu karticu imovine) iz koje je vidljiva nabavna vrijednost, ispravak vrijednosti i sadašnja knjigovodstvena vrijednost ceste, odnosno svih objekata i opreme koja čini sastavni dio ceste koja se prenosi. Predavatelj za sadašnju knjigovodstvenu vrijednost imovine koja se prenosi umanjuje javni kapital, a primatelj na istovjetan način evidentira cestu u svojim poslovnim knjigama, uvećavajući kapital.

Iz navedenog proizlazi da grad Varaždin nije evidentirao povećanje imovine u 2012. u iznosu 491.164.721,00 kn (dodata ulaganja i izgradnja nerazvrstanih cesta 3.009.130,00 kn i vrijednost preuzetih cesta od Županijske uprave za ceste 488.155.591,00 kn).

Državni ured za reviziju predlaže jasno razgraničiti radove koji se odnose na održavanje cesta (tekuće i investicijsko održavanje) od dodatnih ulaganja (rekonstrukcije) i izgradnje te prema tome radove planirati određenim programima (programom održavanja komunalne infrastrukture ili programom gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture). Isto tako predlaže za izbor izvoditelja radova provoditi propisane postupke (sukladno odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluci o komunalnim djelatnostima ili Zakona o javnoj nabavi), te pribaviti svu zakonom propisanu dokumentaciju za građenje i rekonstrukciju nerazvrstanih cesta. Također, predlaže evidentirati povećanje imovine sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Grad Varaždinske Toplice

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Varaždinske Toplice kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada je 79,8 km², a obuhvaća 23 naselja s 6 346 stanovnika. Koncem 2012. u gradu Varaždinske Toplice je bilo 12 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Varaždinske Toplice ukupno iznosi 90 000 m. Gustoća mreže nerazvrstanih cesta u metrima na km² površine na području grada je 1 127,82 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.038.187,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 327.092,00 kn ili 4,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 3.634,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod održavanja nerazvrstanih cesta iznosi 161.583,00 kn, a odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Grad je u rujnu 2012. donio Odluku o nerazvrstanim cestama, a do tada je važila odluka iz 2011. Odlukom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Gradsko vijeće je u svibnju 2011. donijelo Odluku o mreži nerazvrstanih cesta na području grada Varaždinske Toplice, te je utvrdilo nazive cesta, duljinu i vrstu kolnika (asfalt, makadam).

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo grada Varaždinske Toplice. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području grada Varaždinske Toplice u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području grada. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 4.411.980,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Varaždinske Toplice, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području grada u poslovnim knjigama kao imovinu grada.

Odlukom o nerazvrstanim cestama utvrđeno je da poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavlja fizička ili pravna osoba – obrtnik kojoj je na temelju posebnih propisa povjereni obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta odnosno čišćenje snijega i zimsko održavanje nerazvrstanih cesta na temelju ugovora. Odlukom o komunalnim djelatnostima od značenja za grad Varaždinske Toplice utvrđeni su uvjeti i kriteriji za izbor izvoditelja održavanja nerazvrstanih cesta. Utvrđeno je da se prikupljaju ponude kada vrijednost poslova komunalne djelatnosti u godišnjem iznosu ne prelazi vrijednost 200.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a javni natječaj bi se provodio kada vrijednost poslova komunalne djelatnosti u godišnjem iznosu prelazi 200.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavljalo je trgovačko društvo s kojim je, nakon provedenog javnog natječaja u 2009. i 2012, zaključen ugovor na rok četiri godine. Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 327.092,00 kn, a odnose se na radove koje je obavljalo izabrano trgovačko društvo u iznosu 297.705,00 kn, te za nabavu materijala izravnim ugavaranjem u iznosu 29.387,00 kn. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je suradnik za komunalnu infrastrukturu i komunalni redar. Ugovorom je utvrđeno da je opseg poslova određen godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture. Izvoditelj obračunava radove na temelju ovjerenog dnevnika rada od strane ovlaštene osobe naručitelja (grada). Sredstva su isplaćivana na temelju ovjerenih situacija, uz koje su kao sastavni dio priloženi radni nalozi strojeva, ljudi i lokacija obavljanja radova.

Obavljanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta izravnim ugavaranjem nije u skladu s Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti kojom je utvrđeno da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju na temelju pisanih ugovora. Prema odredbama članka 14. navedene Odluke, postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora provodi se prikupljanjem ponuda ili javnim natječajem. Prema odredbi članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti.

Gradsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i dvije izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova održavanja nerazvrstanih cesta prema pojedinim vrstama radova s naznakom izvora financiranja. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture obavezno utvrđuje opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja. Opseg i vrste poslova planiraju se prema zahtjevima mjesnih odbora i raspoloživim sredstvima, a prioriteti prema obilascima cesta (terena).

Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. izvršeni u ukupnom iznosu 327.092,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. U izvješću je dan pregled održavanja nerazvrstanih cesta prema vrstama rashoda i vrijednostima.

Državni ured za reviziju predlaže godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti. Također, predlaže radi kontrole izvršenja programa, u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Bednja

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Bednja kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 76,67 km², a obuhvaća 26 naselja s 3 992 stanovnika. Koncem 2012. u općini Bednja je bilo pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Bednja ukupno iznosi 85 000 m, što čini 1 108,65 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 6.671.771,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 681.554,00 kn ili 10,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 8.018,00 kn/km nerazvrstane ceste. U poslovnim knjigama rashodi tekućeg i investicijskog održavanja iskazani su prema mjestima troška (mjesnim odborima), a ukupno iznose 510.173,00 kn. Rashod u iznosu 171.381,00 kn odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u veljači 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Ustrojen je popis nerazvrstanih cesta s nazivom, duljinom i vrstom kolnika, a baza s drugim podacima je u izradi.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Bednja. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Bednja u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 14.041.286,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva Općine Bednja, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u veljači 2011. Odlukom o povjeravanju poslova komunalnih djelatnosti povjerilo poslove održavanja nerazvrstanih cesta, te čišćenja snijega i zimskog održavanja nerazvrstanih cesta trgovačkom društvu u vlasništvu općine.

Ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Bednja zaključen je u ožujku 2011. za razdoblje od četiri godine. Utvrđeno je da je obim poslova utvrđen ponudbenim troškovnikom, a za naredne godine navedeni troškovnik se može nadopunjavati, što bi se reguliralo dodatkom ugovoru. Ugovor o obavljanju usluga čišćenja snijega i zimskog održavanju ulica i nerazvrstanih cesta te javnih parkirališta na području općine Bednja u sezoni 2011. i 2012. zaključen je koncem listopada 2011, a za sezonu 2012. i 2013. početkom studenog 2012. Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 681.554,00 kn, a odnose se na radove koje je obračunavalо trgovacko društvo kojem su povjereni poslovi u iznosu 675.965,00 kn, te za nabavu materijala izravno u iznosu 5.589,00 kn na temelju narudžbenice, bez zaključenog ugovora. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta i čišćenja snijega i zimskog održavanja obavljali su izvoditelji koje je izabralo trgovacko društvo nakon provedenog postupka javne nabave sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je zaposlenik trgovackog društva (direktor) i načelnik. Sredstva su isplaćivana na temelju ovjerenih računa, uz koje su kao sastavni dio priloženi radni nalozi strojeva, ljudi i lokacija obavljanja radova. Ugovorom je utvrđeno da je opseg poslova određen godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s Odlukom o povjeravanju poslova komunalnih djelatnosti i odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovacko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova tekućeg i investicijskog održavanja, a održavanje nerazvrstanih cesta je planirano u okviru stavke – Ostala komunalna održavanja, koja je planirana u zbirnom iznosu. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, s opisom pojedinih troškova po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava i izvorima financiranja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predočeno Općinskom vijeću, što nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojim je propisano da je izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju spomenutoga programa za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te podnijeti izvješće o izvršenju navedenog programa predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Predlaže godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti. U Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Beretinec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Beretinec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je $12,4 \text{ km}^2$, a obuhvaća četiri naselja s 2 176 stanovnika. Koncem 2012. u općini Beretinec su bila dva zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Beretinec ukupno iznosi 14 800 m, što čini $1 193,55 \text{ m/km}^2$.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.400.048,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 103.256,00 kn ili 4,3 % ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 6.977,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod održavanja nerazvrstanih cesta iznosi 70.710,00 kn, a odnosi se na usluge redovnog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Akt o nerazvrstanim cestama, kojim bi se utvrdilo upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, nije donijet. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, Također, treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općinsko vijeće je veljači 1996. donijelo Odluku o utvrđivanju mreže nerazvrstanih cesta na području općine Beretinec s posebnom naznakom cesta prioritetne prometne važnosti.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Beretinec. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Beretinec u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 5.854.875,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Beretinec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u lipnju 2010. Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanih ugovora utvrdilo i djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta. Odlukom su utvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude ali ne i težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi i težine i važnosti kriterija, obzirom da kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Beretinec zaključen je u rujnu 2010. na razdoblje od četiri godine, na temelju prikupljanja ponuda. Utvrđeno je da izvoditelj obavlja poslove na temelju rasporeda radova koje u ime općine donosi načelnik ili zamjenik načelnika.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 103.256,00 kn, a odnose se na radove koje je obračunavao izabrani izvoditelj. Financirani su iz sredstava komunalne naknade. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik i zamjenik načelnika.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. Program sadrži procjenu ukupnih troškova po djelatnostima. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Općinsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatiло Izvješće o izvršenju godišnjeg Programa održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Breznica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Breznica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 34,06 km², a obuhvaća deset naselja s 2 200 stanovnika. Koncem 2012. u općini Breznica su bila dva zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Breznica ukupno iznosi 77 800 m, što čini 2 284,20 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.178.202,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 370.177,00 kn ili 17,0% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 4.758,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod održavanja nerazvrstanih cesta iznosi 97.646,00 kn, a odnosi se na kameni materijal za ceste.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Akt o nerazvrstanim cestama, kojim bi se utvrdilo upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, nije donijet. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Sastavljena je baza podataka o nerazvrstanim cestama koja obuhvaća grafiku, naziv ceste, opis ceste, naselje, katastarsku općinu i duljinu ceste.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljишne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Breznica. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Breznica u zemljишne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine.

Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 2.903.084,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Breznica, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u svibnju 2010. Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova utvrdilo i djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta. Također je utvrđeno da se obavljanje ove komunalne djelatnosti povjerava pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju provedenog javnog natječaja, te ako procijenjena vrijednost radova odnosno usluga obavljanja komunalne djelatnosti ne prelazi vrijednost određenu Zakonom o javnoj nabavi za koju je potrebno provoditi postupke javne nabave, obavljanje komunalnih djelatnosti može se povjeriti fizičkoj ili pravnoj osobi registriranoj za obavljanje predmetne djelatnosti uz ispunjenje uvjeta iz posebnih propisa. Odlukom nisu utvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude te težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi mjerila za odabir najpovoljnije ponude te težine i važnosti kriterija, obzirom da kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 370.177,00 kn, a odnose se na radove koje je obračunavao izabrani izvoditelj u iznosu 272.531,00 kn, te za nabavu kamenog materijala 97.646,00 kn. Financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 70.000,00 kn a 300.177,00 kn iz drugih sredstava proračuna. Ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Breznica zaključen je u prosincu 2010. na rok dvije godine, na temelju prikupljanja ponuda. Nabava kamenog materijala provođena je na temelju narudžbenice, bez zaključenog ugovora i provedenog postupka odabira osobe za obavljanje navedenih komunalnih poslova.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o načinima obavljanja komunalnih djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provode zaposlenici Jedinstvenog upravnog odjела.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. Program sadrži procjenu ukupnih troškova po djelatnostima. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja. Programom nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje, već su navedena naselja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predočeno Općinskom vijeću, što nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojim je propisano da je izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju spomenutoga programa za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te podnijeti izvješće o izvršenju navedenog programa predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Breznički Hum

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Breznički Hum kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 26,11 km², a obuhvaća pet naselja s 1 356 stanovnika. Koncem 2012. u općini Breznički Hum je bilo pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Breznički Hum ukupno iznosi 31 400 m, što čini 1 202,60 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 1.896.076,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 72.838,00 kn ili 3,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 2.320,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod održavanja nerazvrstanih cesta iznosi od čega se najznačajniji rashod u iznosu 44.112,00 kn, a odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je donijela odluku o nerazvrstanim cestama u studenom 2002. kojom je utvrdila što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, korištenje, održavanje, zaštita, rekonstrukcija, građenje i financiranje, te poslovi nadzora nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljšne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općinsko vijeće je veljači 1995. donijelo Odluku o utvrđivanju mreže nerazvrstanih cesta na području općine Hum Breznički s posebnim prikazom cesta od prioritetne važnosti.

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama poduzeti potrebne radnje radi ustrojavanja i vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati dužinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Breznički Hum. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine breznički Hum u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 5.110.567,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Breznički Hum, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u ožujku 2010. Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora utvrdilo i djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta. Odlukom nisu utvrđena mjerila i kriteriji za odabir najpovoljnije ponude, te težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi mjerila i kriterije za odabir najpovoljnije ponude, te težine i važnosti kriterija.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 72.838,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Odnose se na čišćenje snijega u iznosu 44.112,00 kn, kupnju, prijevoz i ugradnju kamenog materijala na jednu cestu u iznosu 15.159,00 kn, čišćenja granja u iznosu 3.861,010 kn te nabavu kamenog materijala u iznosu 9.706,00 kn. Obavljanje održavanja nerazvrstanih cesta povjeravano je izvoditeljima bez provođenja postupaka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja.

Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti utvrđeno je da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju na temelju pisanog ugovora. Prema odredbama članka 10. navedene Odluke, postupak odabira osobe kojoj će biti povjerenovo obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora provodi se javnim natječajem. Također je utvrđeno da ako procijenjena vrijednost radova odnosno usluga obavljanja komunalne djelatnosti ne prelazi vrijednost određenu Zakonom o javnoj nabavi za koje je potrebno provoditi postupke javne nabave, obavljanje komunalne djelatnosti može se povjeriti fizičkoj ili pravnoj osobi registriranoj za obavljanje predmetne djelatnosti uz ispunjenje uvjeta iz posebnih propisa, a odluku o povjeravanju ovih poslova donosi načelnik.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je komunalni redar.

Općinsko vijeće je u ožujku 2012. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Program sadrži procjenu ukupnih troškova po djelatnostima. Programom nije utvrđen opis i opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju navedenog Programa nije podneseno predstavničkom tijelu, već je izvješće podneseno u sklopu izještaja o izvršenju proračuna za 2012. Prema odredbi članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je svake godine do konca ožujka tekuće godine podnijeti predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju navedenog Programa za prethodnu godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje Programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnošenje izješća o izvršenju navedenog programa predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Cestica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Cestica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 45,91 km², a obuhvaća 20 naselja s 5 806 stanovnika. Koncem 2012. u općini Cestica je bilo 15 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Cestica ukupno iznosi 161 000 m, što čini 3 506,86 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 17.233.070,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 801.434,00 kn ili 4,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 4.978,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashodi održavanja nerazvrstanih cesta se odnose na sanaciju, uređenje i proširenje cesta u iznosu 381.860,00 kn te na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 175.410,00 kn.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u rujnu 2011. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovito i pojačano) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Ustrojen je popis nerazvrstanih cesta s oznakom ceste, naseljem, nazivom, opisom i duljinom.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Cestica. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Cestica u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Općina poduzima potrebne radnje za upis nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 17.906.318,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti s poduzimanjem potrebnih radnji radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Cestica, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u lipnju 2011. Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanih ugovora utvrdilo i djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta, a postupak izbora izvoditelja bi se obavljao prikupljanjem ponuda ili javnim natječajem (ovisno o godišnjoj vrijednosti poslova pojedine komunalne djelatnosti). Odredbom članka 11. navedene Odluke utvrđeno je da će se najpovoljnijom ponudom smatrati potpuna i prihvativna ponuda s najnižom ponuđenom cijenom. Također je istim člankom utvrđeno da će se najpovoljnijom ponudom smatrati ponuda s najvećim brojem bodova prema pet kriterija, od kojih je jedan i ponuđena cijena, a koji se svi budu jednakim brojem bodova. Odlukom nisu jasno tvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude, a za kriterije nisu utvrđene težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom jasno utvrditi mjerila za odabir najpovoljnije ponude, te utvrditi težine i važnosti kriterija.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 801.434,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 100.000,00 kn i drugih proračunskih prihoda u iznosu 701.434,00 kn. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik i komunalni redar. Ugovori za obavljanje poslova uređenja poljskih putova i nerazvrstanih cesta na području općine Cestica zaključeni su u siječnju i veljači 2012. s tri izvoditelja. Općina je u 2011., prema odredbama Zakona o javnoj nabavi, provedla otvoreni postupak javne nabave s namjerom sklapanja okvirnog sporazuma za izvođenje radova na komunalnim djelatnostima – tekuće održavanje, te je zaključila s tri izvoditelja okvirni sporazum i ugovore u kojima su za iste poslove navedene jednakе cijene. Utvrđeno je da izvoditelj obavlja poslove prema uputama i naložima naručitelja. Također je za usluge čišćenja snijega i zimskog održavanja nerazvrstanih cesta za sezonu 2011./2012. zaključen ugovor s više izvoditelja (četiri) nakon provedenog postupka prema odredbama Zakona o javnoj nabavi u 2009. i zaključenja okvirnog sporazuma za zimske sezone od 2009./2010. do 2012./2013. Cijene su različite za radove čišćenja snijega i posipavanja (brežni ili ravniciarski dio).

Osim navedenog, dio radova na održavanju nerazvrstanih cesta u vrijednosti 179.412,00 kn, povjeren je bez provedenih postupaka odabira izvoditelja, bez odluke općinskog vijeća i zaključenog ugovora.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora određena je komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta. Prema odredbama članka 4. navedene Odluke postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Prema odredbi članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu i članka 10. navedene Odluke, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu po kojim je potrebno utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta pravnim ili fizičkim osobama, donijeti odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene i dopune. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži podatke o planiranom ukupnom iznosu potrebnih sredstava za održavanje nerazvrstanih cesta prema vrstama radova, s naznakom izvora financiranja. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture je sastavljeno do konca ožujka 2013., a prihvaćeno je od općinskog vijeća 9. kolovoza 2013. U Izvješću su, u okviru komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, navedeni planirani i izvršeni iznosi rashoda za pojedine vrste radova.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Donja Voća

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina donja Voća kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je $35,9 \text{ km}^2$, a obuhvaća osam naselja s 2 443 stanovnika. Koncem 2012. u općini Donja Voća su bila dva zaposlenika.

Prema podacima Općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Donja Voća ukupno iznosi 28 600 m, što čini $796,66 \text{ m/km}^2$.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.619.486,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 126.264,00 kn ili 4,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 4.415,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 86.864,00 kn odnosi se na nabavu šljunka.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u veljači 2010. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, koji su poslovi održavanja, rekonstrukcije i građenja nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, izvori financiranja, propisane su mјere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama sa Zakonom o cestama.

Općina nije ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama poduzeti potrebne radnje radi ustrojavanja i vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati dužinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Donja Voća. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 4.101.922,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Donja Voća, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u lipnju 2010. Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanih ugovora utvrdilo i djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta. Odlukom je utvrđeno da će se za izbor izvoditelja postupak prikupljanja ponuda provoditi kada vrijednost poslova komunalne djelatnosti u proračunskoj godini ne prelazi vrijednost 200.000,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost, a kad prelazi pristupit će se javnom natječaju. Utvrđeno je da se najpovoljnijom ponudom smatra ponuda s najnižom cijenom.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 126.264,00 kn, a odnose se na nabavu materijala (šljunka) na temelju narudžbenice bez zaključenog ugovora i provedenog postupka odabira osobe za obavljanje navedene komunalne djelatnosti, te obavljanja usluge zimskog održavanja cesta bez provođenja postupka odabira izvoditelja (na temelju sporazuma s građanima koji imaju potrebnu mehanizaciju). U sporazumima je utvrđeno da 50,0% financiraju građani, a 50,0% općina. Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na ovakav način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanih ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik.

Općinsko vijeće je u svibnju 2012. donijelo Program održavanja, zaštite i izgradnje nerazvrstanih cesta za 2012., a njime je utvrđen način i svrha korištenja sredstava proračuna u iznosu 5.506.000,00 kn, te izvori financiranja. Za periodično i tekuće održavanje nerazvrstanih cesta u sedam naselja planirano je 166.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, nakon donošenja odluke o komunalnoj naknadi, za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja donosi Program održavanja komunalne infrastrukture, te da se navedenim Programom planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predočeno općinskom vijeću, što nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da je izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju spomenutoga programa za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te podnijeti izvješće o izvršenju navedenog programa predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Gornji Kneginec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Gornji Kneginec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 22,34 km², a obuhvaća pet naselja s 5 349 stanovnika. Koncem 2012. u općini Gornji Kneginec je bilo deset zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Gornji Kneginec ukupno iznosi 34 000 m, što čini 1 521,93 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.682.278,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 366.344,00 kn ili 4,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 10.775,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod održavanja nerazvrstanih cesta iznosi 153.097,00 kn, a odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u srpnju 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Ustrojen je popis nerazvrstanih cesta s oznakom ceste, brojem katastarske čestice, duljinom i površinom, nazivom, opisom i podacima o obavljanju zimskog održavanja, postojanju nogostupa.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Gornji Kneginec. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Gornji Kneginec u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 37.814.599,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta.

Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Gornji Kneginec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u lipnju 2011. Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine povjerilo obavljanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta trgovačkom društvo u vlasništvu općine Gornji Kneginec. Istom odlukom je utvrdilo da u slučaju kada to nije moguće, obavljanje navedene djelatnosti se povjerava na temelju pisanih ugovora pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj za obavljanje te djelatnosti. Također, kada bi se obavljanje komunalne djelatnosti povjeravalo na temelju pisanih ugovora, općina bi provodila postupke prikupljanja ponuda ili javni natječaj. Za izbor izvoditelja Odlukom su tvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 366.344,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Vrijednost radova koje je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine iznosi 155.691,00 kn (radovi održavanja 92.290,00 kn i čišćenje snijega s nogostupa 63.401,00 kn), a radove u 207.582,00 kn izvodila su dva izvoditelja (održavanje u iznosu 117.887,00 kn i zimska služba 89.695,00 kn). Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je voditelj Odsjeka za gospodarstvo i komunal. Ugovori za obavljanje poslova održavanja javnih površina, čistoće javnih površina te održavanje nerazvrstanih cesta na području općine, kao i ugovor o povjeravanju poslova čišćenja snijega s nogostupa zaključen je s u prosincu 2011. s trgovačkim društvom u vlasništvu. U rujnu 2012. zaključen je ugovor s trgovačkim društvom o održavanju nerazvrstanih cesta, s rokom do konca 2012., a u studenom je s trgovačkim društvom zaključen ugovor za obavljanje komunalnih poslova čišćenja snijega s nerazvrstanih cesta, trgova i parkirališta za razdoblje od 1. studenog 2012. do 30. listopada 2016. Bez zaključenog ugovora i provedenog postupka izvršeni su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 3.071,00 kn (nabavljen je materijal i usluga na temelju narudžbenice).

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu po kojim je potrebno donijeti odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Također su Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti utvrđeni način obavljanja komunalnih djelatnosti i postupci za odabir izvoditelja, te donošenje odluke i zaključivanje ugovora.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene i dopune. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa sa naznakom financiranja. Programom nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje.

Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture je Općinsko vijeće usvojilo u ožujku 2013. U izvješću je dan pregled održavanja nerazvrstanih cesta prema vrstama rashoda i vrijednostima.

Državni ured za reviziju predlaže u Programu održavanja komunalne infrastrukture navesti nazine nerazvrstanih cesta ili dijelova cesta na kojima se planira obavljati održavanje, a u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Jalžabet

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Jalžabet kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je $38,43 \text{ km}^2$, a obuhvaća osam naselja s 3 615 stanovnika. Koncem 2012. u općini Jalžabet je bilo šest zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Jalžabet ukupno iznosi 24 000 m., što čini $624,51 \text{ m/km}^2$.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 28.302.305,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 134.957,00 kn ili 0,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 5.623,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashodi održavanja nerazvrstanih cesta odnose se na usluge održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 85.181,00 kn i 30.170,00 kn na zimsko održavanje.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina nije donijela odluku o nerazvrstanim cestama kojom bi utvrdila upravljanje, održavanje i izgradnju nerazvrstanih cesta, te nije ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, kako je to određeno odredbama Zakona o cestama

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011. Nadalje predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Jalžabet. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 7.386.686,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Jalžabet, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u rujnu 2010. Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora utvrdilo i djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta. Odlukom je utvrđeno da će se za izbor izvoditelja provoditi postupak prikupljanja ponuda ili javni natječaj, ali nije utvrđeno u kojem slučaju će se provoditi koji postupak (planirana godišnja vrijednost). Za izbor izvoditelja Odlukom su utvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi u kojem slučaju će se provoditi određeni postupak odabira izvoditelja u odnosu na planiranu godišnju vrijednost.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 134.957,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 67.478,00 kn i drugih prihoda u iznosu 67.479,00 kn. Radove su izvodila tri izvoditelja na temelju zaključenih ugovora, nakon provedenih postupaka odabira (za jednog prikupljanje ponuda, a za dva javni natječaj). Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta je provodio nadzorni inženjer, voditelj komunalnog odjela i načelnik.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova po djelatnostima. Programom nije utvrđen opis i opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja. Programom nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje.

Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture je općinsko vijeće usvojilo početkom travnja 2013. U izvješću je dan pregled održavanja nerazvrstanih cesta prema vrstama rashoda i vrijednostima.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje programa održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Klenovnik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Klenovnik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 25,66 km², a obuhvaća šest naselja s 2 022 stanovnika. Koncem 2012. u općini Klenovnik su bila tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Klenovnik ukupno iznosi 52 600 m, što čini 2 049,88 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 1.919.489,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 32.302,00 kn ili 1,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 614,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 17.637,00 kn odnosi se na nabavu betonskih cijevi.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina nije donijela odluku o nerazvrstanim cestama kojom bi utvrdila upravljanje, održavanje i izgradnju nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljšne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina je u 1996. donijela odluku o mreži nerazvrstanih cesta kojom su utvrđene nerazvrstane ceste od prioritetne važnost i ostale nerazvrstane ceste, s navedenim brojem i duljinom ceste te vrstom kolnika.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Klenovnik. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Klenovnik u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 3.661.171,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Klenovnik, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće nije donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju koncesije, te odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova pravnim ili fizičkim osobama, što nije u skladu s odredbama članka 11. i 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ukupni rashodi za radeve na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 32.302,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 31.000,00 kn i drugih prihoda u iznosu 2.302,00 kn. Općina je obavljala nabavu kamenog materijala i betonskih cijevi bez provedenih postupaka nabave, odluke općinskog vijeća i zaključenog ugovora. Usluga zimskog održavanja cesta obavljana je na temelju usmenog dogovora s fizičkim osobama. Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na ovakav način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanih ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja je načelnik.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova po djelatnostima. Programom nije utvrđen opis i opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predviđeno općinskom vijeću, što nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojim je propisano da je izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju spomenutoga programa za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te podnijeti izvješće o izvršenju navedenog programa predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Ljubešćica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Ljubešćica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 35,6 km², a obuhvaća pet naselja s 1 858 stanovnika. Koncem 2012. u općini Ljubešćica je bilo pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Ljubešćica ukupno iznosi 61 600 m, što čini 1 730,34 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 6.793.850,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 434.867,00 kn ili 6,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 7.060,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 174.072,00 kn odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u travnju 2013. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, koji su poslovi upravljanja, građenja i održavanja nerazvrstanih cesta, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Ustrojen je popis nerazvrstanih cesta s oznakom ceste, nazivom, opisom, brojem katastarske čestice, duljinom i površinom, te drugim prostorno - planskim i katastarskim podacima.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Ljubešćica. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Ljubešćica u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije općina je započela poduzimanje potrebnih radnji za upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige (pribavila je prostorno – planske i katastarske podatke o nerazvrstanim cestama).

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 4.825.488,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta.

Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti poduzimanje potrebnih radnji radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Ljubešćica, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u veljači 2005. i u kolovozu 2009. Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora utvrdilo i održavanje javnih površina (u opisu naveli i poslove održavanja nerazvrstanih cesta), te djelatnost čišćenja snijega. Odlukom je utvrđeno da će se za izbor izvoditelja provoditi postupak prikupljanja ponuda ili javni natječaj, u kojem slučaju će se provoditi koji postupak (prikupljanje ponuda kada vrijednost poslova komunalne djelatnosti u godišnjem iznosu ne prelazi vrijednost od 500.000,00 kn, a kad prelazi pristupa se javnom natječaju), te su tvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude (kriteriji težine ali ne i važnosti).

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi i važnosti kriterija za odabir najpovoljnije ponude.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 434.867,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 179.958,00 kn i drugih sredstava proračuna u iznosu 254.909,00 kn. U skladu s donesenom odlukom o komunalnim djelatnostima za obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, u 2009. su provedeni postupci prikupljanja ponuda (za održavanje javnih površina i čišćenje snijega), te su izabrani izvoditelji radova s kojima su zaključeni ugovori za četverogodišnje razdoblje. Odluke o izboru najpovoljnijih ponuditelja donijelo je općinsko vijeće. Nabavljen je materijal u ukupnom iznosu 8.702,00 kn bez provedenih postupaka prikupljanja ponuda, odluka općinskog vijeća i zaključenih ugovora (ugovor je zaključen s jednim dobavljačem za što je izvršen rashod 964,00 kn). Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je komunalni redar.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu troškova održavanja nerazvrstanih cesta koji će se financirati sredstvima komunalne naknade u iznosu 130.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi Program održavanja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidim sredstvima i izvorima financiranja. Također je navedeno da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture je općinsko vijeće usvojilo početkom travnja 2013.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Mali Bukovec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Mali Bukovec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 37,28 km², a obuhvaća šest naselja s 2 212 stanovnika. Koncem 2012. u općini Mali Bukovec su bila četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Mali Bukovec ukupno iznosi 90 000 m, što čini 2 414,16 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.905.718,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 34.840,00 kn ili 0,9% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 387,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 18.450,00 kn odnosi se na usluge ugradnje kamene obloge po pokosima i dnu potoka uz jednu ulicu.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u prosincu 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Općina nije ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Velik dio nerazvrstanih cesta (gotovo 80,0%) je upisano u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Mali Bukovec, dok pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta je istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Do obavljanja revizije općina nije započela poduzimanje potrebnih radnji za upis preostalih nerazvrstanih cesta u zemljische knjige.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 1.042.768,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta.

Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa preostalih nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Mali Bukovec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u srpnju 2011. donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na području općine, a tijekom 2012. i 2013. izmjene i dopune. Odlukom je utvrđeno da komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta i zimske službe obavlja pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalne djelatnosti. Utvrđeno je da ovisno o procijenjenoj vrijednosti u ukupnom godišnjem iznosu, za odabir izvuditelja primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa kojima se uređuje javna nabava. Utvrđeni su kriteriji za odabir najpovoljnije ponude (najniža cijena i funkcionalna sposobnost ponuditelja) ali nisu utvrđene težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi težine i važnosti kriterija, obzirom da kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Izmjenama navedene odluke utvrđeno je da se u okviru Jedinstvenog upravnog odjela općine ustrojava vlastiti pogon za obavljanje tri komunalne djelatnosti, od čega je jedna zimska služba.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 34.840,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Općina je obavljala nabavu materijala i usluga bez provedenih postupaka nabave, odluke općinskog vijeća i zaključenog ugovora. Usluga zimskog održavanja cesta obavljana je na temelju usmenog dogovora s fizičkom osobom, na način da je unajmljen traktor za čišćenje snijega (ralica za traktor je u vlasništvu općine). Navedeno nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati: trgovačko društvo koje osniva lokalna jedinica, javna ustanova koju osniva lokalna jedinica, služba-vlastiti pogon (osniva lokalna jedinica), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu po kojim je potrebno utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta pravnim ili fizičkim osobama, donijeti odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodili su: načelnik, zamjenik načelnika ili komunalni redar.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. koji sadrži opis poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa sa naznakom financiranja. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture je Općinsko vijeće usvojilo u ožujku 2013. U izvješću je dan pregled održavanja nerazvrstanih cesta prema vrstama rashoda i vrijednostima.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, a u Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture (nerazvrstanih cesta) predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Martijanec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Martijanec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 54,65 km², a obuhvaća jedanaest naselja s 3 843 stanovnika. Koncem 2012. u općini Martijanec je bilo sedam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Martijanec ukupno iznosi 21 900 m, što čini 400,73 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.618.154,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 128.608,00 kn ili 3,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 5.873,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashodi odnose se na radove oborinske odvodnje, uređenja poljskih putova, te popravka traktora i nabave goriva (traktor u vlasništvu općine).

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je donijela odluku o mreži nerazvrstanih cesta u veljači 1996. i izmjene u travnju 1997. kojom je utvrdila što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, korištenje, održavanje, zaštita, rekonstrukcija, građenje i financiranje, te poslovi nadzora nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljšne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općinsko vijeće je u travnju 1997. donijelo Odluku o utvrđivanju mreže nerazvrstanih cesta na području općine s posebnim prikazom cesta od prioritetne važnosti (duljine 21 893 m).

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama poduzeti potrebne radnje radi ustrojavanja i vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati dužinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Martijanec. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Martijanec u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Od 2010. obavljana je parcelacija zemljišta, prenamjena zemljišta iz oranica u nerazvrstane ceste, prekategorizacija cesta iz nerazvrstane ceste u lokalnu cestu, uknjižba prava vlasništva općenarodne imovine u vlasništvo općine, te su obavljane izmjene prava vlasništva na prijedlog državnog odvjetništva.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 4.563.419,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Martijanec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u rujnu 2011. Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti utvrdilo da se u sklopu Jedinствenog upravnog odjela ustrojava vlastita služba za obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta. Također je utvrđeno da općina može na temelju ugovora povjeriti obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i zimske službe pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj za obavljanje navedenih djelatnosti, na temelju odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja. Utvrđeno je da ovisno o procijenjenoj vrijednosti u ukupnom godišnjem iznosu, za odabir izvuditelja primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa kojima se uređuje javna nabava. Utvrđeni su kriteriji za odabir najpovoljnije ponude (najniža cijena i funkcionalna sposobnost ponuditelja) ali nisu utvrđene težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi i težine i važnosti kriterija, obzirom da kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 128.608,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Rashodi u iznosu 78.625,00 kn izvršeni su za održavanje nerazvrstanih cesta kada su poslove obavljale pravne ili fizičke osobe bez zaključenog ugovora, kada je poslove obavljao vlastiti komunalni pogon u iznosu 33.953,00 kn, a kada je poslove obavljala pravna ili fizička osoba na temelju ugovora u iznosu 16.030,00 kn. Općina je obavljala nabavu materijala i usluga bez provedenih postupaka nabave, odluke općinskog vijeća i zaključenog ugovora.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik i komunalni djelatnici.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu troškova održavanja nerazvrstanih cesta i javnih površina koji će se financirati sredstvima komunalne naknade u iznosu 258.400,00 kn, te za čišćenje snijega s javnih površina 31.400,00 kn. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja (navedeno je da su izdaci za tekuće održavanje nerazvrstanih cesta planirani prema programima pojedinih Mjesnih odbora). Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja. Programom nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture je Općinsko vijeće usvojilo u ožujku 2013. U izvješću je dan ukupan iznos rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta prema komunalnim djelatnostima.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te podnijeti izvješće o izvršenju navedenog programa predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Maruševec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Maruševec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je $50,15 \text{ km}^2$, a obuhvaća 16 naselja s 6 381 stanovnika. Koncem 2012. u općini Maruševec je bilo pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Maruševec ukupno iznosi 77 000 m, što čini $1\ 535,39 \text{ m/km}^2$.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 6.413.318,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 258.942,00 kn ili 4,0% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 3.363,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 64.508,00 kn odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel i trgovačko društvo u vlasništvu općine.

Nalaz i preporuke

Općina je u veljači 2013. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, koji su poslovi upravljanja, građenja i održavanja nerazvrstanih cesta, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Općina nije ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Maruševec Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Maruševec u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 2.681.333,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje potrebnih radnji radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Maruševec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u rujnu 2010. Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine povjerilo održavanje nerazvrstanih cesta trgovačkom društvu u vlasništvu općine.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 258.942,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 123.157,00 kn i drugih sredstava proračuna u iznosu 135.785,00 kn. Ugovor o povjeravanju dijela komunalnih poslova zaključen je s trgovačkim društvom u vlasništvu 2004. a dodaci 2008., 2010. i 2012. Nabavljen je materijal u ukupnom iznosu 49.446,00 kn bez provedenih postupaka prikupljanja ponuda, odluka općinskog vijeća i zaključenih ugovora. Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanih ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavnika tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavnika tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je komunalni redar i načelnik.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu troškova održavanja nerazvrstanih cesta (naveden opis materijala, opseg i vrijednost) koji će se financirati sredstvima komunalne naknade u iznosu 180.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi Program održavanja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidim sredstvima i izvorima financiranja. Također je navedeno da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture i raspodjele sredstava komunalne naknade je Općinsko vijeće usvojilo početkom travnja 2013. U izvješću je naveden iznos održavanja nerazvrstanih cesta financiran iz sredstava komunalne naknade u ukupnom iznosu 123.157,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Petrijanec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Petrijanec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 47,98 km², a obuhvaća sedam naselja s 4 812 stanovnika. Koncem 2012. u općini Petrijanec su bila 22 zaposlenika, od čega 16 za obavljanje poslova dnevnog boravka starijih i nemoćnih osoba i pomoći u kući.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Petrijanec ukupno iznosi 16 000 m, što čini 333,47 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 5.778.274,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 94.045,00 kn ili 1,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 5.877,00 kn/km nerazvrstane ceste, od čega se najznačajniji rashod u iznosu 56.464,00 kn odnosi na sanaciju udarnih rupa.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina nije donijela odluku o nerazvrstanim cestama kojom bi utvrdila upravljanje, održavanje i izgradnju nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina nije ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Petrijanec. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu.

Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Petrijanec u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 4.594.022,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Petrijanec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u ožujku 2005. donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanih ugovora o povjeravanju komunalnih poslova pravnim ili fizičkim osobama, kojom je utvrđena i djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta. Odlukom je utvrđeno da se postupak u svrhu povjeravanja obavljanja komunalnih poslova provodi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Odlukom su utvrđeni kriteriji za izbor osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova, ali nisu utvrđene težine i važnosti kriterija. Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 94.045,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Odnose se na usluge sanacije udarnih rupa u iznosu 56.465,00 kn i zimskog održavanja u iznosu 37.580,00 kn. Za uslugu sanacije udarnih rupa nije provođen postupak izbora izvoditelja i nije zaključen ugovor. Za uslugu zimskog održavanja cesta nije provođen postupak izbora izvoditelja, odluku je donio načelnik i zaključen je ugovor. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojima je potrebno utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta pravnim ili fizičkim osobama, donijeti odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora). Također predlaže odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova utvrditi i težine i važnosti kriterija za odabir najpovoljnije ponude, jer kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja je komunalni redar.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program raspodjele sredstava komunalne naknade kojim je za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planiran iznos 140.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojima je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, nakon donošenja odluke o komunalnoj naknadi, za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja donosi Program održavanja komunalne infrastrukture. Ovim programom obvezatno se utvrđuje opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predočeno općinskom vijeću, što nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojim je propisano da je izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju spomenutoga programa za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te podnijeti izvješće o izvršenju navedenog programa predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Sračinec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Sračinec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 23,41 km², a obuhvaća dva naselja s 4 842 stanovnika. Koncem 2012. u općini Sračinec je bilo devet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Sračinec ukupno iznosi 26 000 m, što čini 1 110,64 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 6.144.701,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 13.948,00 kn ili 0,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 536,00 kn/km nerazvrstane ceste, a odnose se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina nije donijela odluku o nerazvrstanim cestama kojom bi utvrdila upravljanje, održavanje i izgradnju nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina je ustrojila bazu podataka o nerazvrstanim cestama u kojoj su navedene ceste izgrađene prije 1995. i poslije, te njihove duljine, širine i površine.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Općina nema točne podatke koliko je nerazvrstanih cesta upisano u zemljишne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljишne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Sračinec. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu.

Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Sračinec u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 10.479.456,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Sračinec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. Odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine utvrdilo da Jedinstveni upravni odjel obavlja komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta, a poslove zimske službe obavljaju pravne ili fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, zaključenog nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja. Odlukom nije utvrđen kriterij kada će se provoditi koji postupak (planirana godišnja vrijednost), te nisu tvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi u kojem slučaju će se provoditi određeni postupak odabira izvoditelja (prikupljanje ponuda ili javni natječaj), mjerila za odabir najpovoljnije ponude, a kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 13.948,00 kn, a odnose se na uslugu zimskog održavanja cesta. Financirani su iz sredstava komunalne naknade. Ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti zimskog održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Sračinec zaključen je u studenom 2012. na temelju prikupljanja ponuda. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik i komunalni redar.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te tijekom 2012. dvije izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova po djelatnostima. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Općinsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatilo Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. U izvješću je naveden iznos održavanja nerazvrstanih cesta (zimska služba).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Sveti Đurđ

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Sveti Đurđ kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 45,24 km², a obuhvaća pet naselja s 3 804 stanovnika. Koncem 2012. u općini Sveti Đurđ je bilo sedam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Sveti Đurđ ukupno iznosi 18 800 m, što čini 415,56 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.905.518,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 62.633,00 kn ili 1,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 3.331,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 49.300,00 kn odnosi se na usluge uređenja poljskih putova.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u veljači 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, koji su poslovi upravljanja, građenja i održavanja nerazvrstanih cesta, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Općina Sveti Đurđ nije ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama poduzeti potrebne radnje radi ustrojavanja i vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati dužinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi.

U poslovnim knjigama nije evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta s područja općine i ne vodi se analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja.

Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Sveti Đurđ. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Sveti Đurđ u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje za upis u zemljische knjige svih nerazvrstanih cesta prema njihovom stvarnom stanju, evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine, ustrojiti analitičku evidenciju svih nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama u imovini evidentirati vrijednost nerazvrstanih cesta prema pojedinim cestama.

Općinsko vijeće je u studenom 2011. Odlukom obavljanju komunalnih djelatnosti na području općine utvrdilo komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i zimsku službu kao djelatnosti koje obavlja pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Odlukom je utvrđeno da se ovisno o procijenjenoj vrijednosti u ukupnom godišnjem iznosu primjenjuju odgovarajuće odredbe propisa kojima se uređuje javna nabava. Odlukom nisu tvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi težine i važnosti kriterija za odabir najpovoljnije ponude, jer kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 62.633,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Ugovor o povjeravanju dijela komunalnih poslova (zimsko održavanje – razgrtanje snijega) zaključen je s fizičkom osobom u 2010. na rok dvije godine nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda, a rashodi u 2012. su izvršeni u iznosu 13.333,00 kn. Rashodi u iznosu 49.300,00 kn koji se odnosi na uređenje poljskih putova obavljala je fizička osoba bez provedenog postupka odabira, odluke općinskog vijeća i zaključivanja ugovora. Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, službavlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavnika tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavnika tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojima je potrebno utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta pravnim ili fizičkim osobama, donijeti odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik ili zamjenik načelnika.

Općinsko vijeće je 16. veljače 2012. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. Program sadrži ukupnu procjenu troškova održavanja šest komunalnih djelatnosti u iznosu 280.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predviđeno Općinskom vijeću, što nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojim je propisano da je izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno do kraja ožujka svake godine predstavnicičkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju spomenutoga programa za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te podnijeti izvješće o izvršenju navedenog programa predstavnicičkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Sveti Ilijas

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Sveti Ilijas kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 17,22 km², a obuhvaća osam naselja s 3 511 stanovnika. Koncem 2012. u općini Sveti Ilijas su bila četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Sveti Ilijas ukupno iznosi 44 000 m, što čini 2 555,17 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.634.009,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 135.132,00 kn ili 3,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 3.071,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 43.196,00 kn odnosi se na nabavu kamenog materijala.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina nije donijela odluku o nerazvrstanim cestama kojom bi utvrdila upravljanje, održavanje i izgradnju nerazvrstanih cesta. U ožujku 1995. donijela je Odluku o mreži nerazvrstanih cesta kojom je utvrdila mrežu nerazvrstanih cesta (od prioritetne važnosti i ostale), što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, tko upravlja i koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, korištenje i mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljšne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

U odluci o mreži nerazvrstanih cesta navedeni su nazivi nerazvrstanih cesta i naselja.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Sveti Ilija. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Sveti Ilija u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 5.035.204,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje potrebnih radnji radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Sveti Ilija, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u prosincu 2006. Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora utvrdilo obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja javnih površina, održavanje čistoće ju dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, odvodnju atmosferskih voda. Postupak odabira izvoditelja povodio bi se prikupljanjem ponuda ili javnim natječajem (ovisno o planiranoj vrijednosti za određenu djelatnost). Održavanje nerazvrstanih cesta nije navedeno kao zasebna komunalna djelatnost. Odlukom nisu tvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Državni ured za reviziju predlaže odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti utvrditi obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, te težine i važnosti kriterija za odabir najpovoljnije ponude, jer kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 135.132,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 25.000,00 i poreznih prihoda u iznosu 110.132,00 kn. Općina ima svoj vlastiti stroj (rovokopač). Nakon provedenih postupaka prikupljanja ponuda za dvije vrste usluga (prijevoz i radovi građevinskom mehanizacijom te nabava šljunčanih i kamenih agregata) u 2012. zaključena su tri ugovori s dva izvoditelja. S jednim izvoditeljem zaključeni su dva ugovora (za prijevoz i za nabavu šljunčanih i kamenih agregata), a s drugim za usluge prijevoza i radove građevinskom mehanizacijom. Odluke o prihvatanju ponuda donio je načelnik.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik i zamjenik načelnika.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu troškova održavanja nerazvrstanih cesta (naveden opis radova i vrijednost) koji će se financirati sredstvima komunalne naknade u iznosu 25.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi Program održavanja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidim sredstvima i izvorima financiranja. Također je navedeno da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade Općinsko vijeće usvojilo je koncem ožujka 2013. U izvješću je naveden iznos održavanja nerazvrstanih cesta i izvori financiranja.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također predlaže u Izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Trnovec Bartolovečki

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Trnovec Bartolovečki kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 38,74 km², a obuhvaća šest naselja s 6 884 stanovnika. Koncem 2012. u općini Trnovec Bartolovečki je bilo pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Trnovec Bartolovečki ukupno iznosi 54 000 m, što čini 1 393,91 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.749.606,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 70.044,00 kn ili 0,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.297,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 43.008,00 kn odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u prosincu 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđen pravni status nerazvrstanih cesta, što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, koji su poslovi upravljanja, građenja i održavanja nerazvrstanih cesta, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta.

Odlukom o mreži nerazvrstanih cesta iz 1996. ustrojen je popis nerazvrstanih cesta od prioritetne važnosti i ostale nerazvrstane ceste, te su dani podaci o područjima naselja (mjesni odbori), nazivima cesta, duljini i širini kolnika, vrsti kolnika (asfalt, makadam).

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se naveo i broj katastarske čestice te naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Trnovec Bartolovečki. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Trnovec Bartolovečki u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Općina je u prethodnom razdoblju (2000. i 2008.) poduzimala radnje vezano uz sređivanje katastarskog i zemljischenoknjžnog stanja donoseći Odluku o preuzimanju nekretnina u k.o. Bartolovečki Trnovec i Odluku o ukidanju svojstva javnog dobra u k.o. Šemovec i Kućan.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 3.344.241,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti poduzimanje potrebnih radnji radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Trnovec Bartolovečki, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u svibnju 2011. Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području općine utvrdilo obavljanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom nije utvrđeno za koju vrijednost poslova komunalne djelatnosti će se provoditi određeni postupak izbora izvoditelja. Odlukom su utvrđeni kriteriji za odabir najpovoljnije ponude, ali ne i težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi vrijednost poslova komunalne djelatnosti za koje će provoditi pojedini postupak (priklpljanje ponuda ili javni natječaj), te težine i važnosti kriterija za odabir najpovoljnije ponude

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 70.044,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Za obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta zaključen je ugovor u 2007. s rokom važenja do 15. studenog. 2011., nakon provedenog postupka javnog nadmetanja sukladno Zakonu o javnoj nabavi.

Sukladno Odluci o obavljanju komunalnih djelatnosti u svibnju 2012. objavljen je javni poziv za priklpljanje ponuda za obavljanje održavanja nerazvrstanih cesta, a ugovor je zaključen 15. listopada 2012., nakon odluke općinskog vijeća. Do zaključenja novog ugovora izvoditelj je u 2012. izveo i obračunao radove u iznosu 60.316,00 kn. Nabavljen je materijal u ukupnom iznosu 4.840,00 kn bez provedenih postupaka priklpljanja ponuda, odluka općinskog vijeća i zaključenih ugovora. Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti.

Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže prije isteka ugovora započeti izbor izvoditelja za sljedeće razdoblje, te obavljanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je komunalni redar.

Općinsko vijeće je donijelo Program tekućeg održavanja zgrada, cesta i javnih površina za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu troškova prema djelatnostima. Za održavanja nerazvrstanih cesta (tekuće i investicijsko održavanje) planiran je iznos 65.500,00 kn, a kao izvori financiranja navedene su pozicije evidentiranja rashoda. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi Program održavanja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidim sredstvima i izvorima financiranja. Također je navedeno da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o prikupljenim i utrošenim namjenskim sredstvima za održavanje i građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2012. je Općinsko vijeće usvojilo u ožujku 2013., a u njemu je navedeno da je za održavanje nerazvrstanih cesta iz komunalne naknade utrošeno 70.044,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također predlaže u Izješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Veliki Bukovec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina veliki Bukovec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 22,95 km², a obuhvaća tri naselja s 1 438 stanovnika. Koncem 2012. u općini Veliki Bukovec su bila tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Veliki Bukovec ukupno iznosi 42 000 m, što čini 1 830,07 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.169.231,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 39.031 ,00 kn ili 1,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 929,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 27.781,00 kn odnosi se na usluge održavanja putova.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u prosincu 2010. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, koji su poslovi upravljanja, građenja i održavanja nerazvrstanih cesta, tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje) i tko ih obavlja, koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisane su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama sa Zakonom o cestama.

Općina Veliki Bukovec nije ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Veliki Bukovec. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu.

Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Veliki Bukovec u zemljische knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljischenim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 3.234.242,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje potrebnih radnji radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Veliki Bukovec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u srpnju 2011. Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području općine utvrdilo da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, zaključenog nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda. Odlukom nisu tvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 39.031,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Odnose se na usluge održavanja putova u iznosu 27.781,00 kn i zimsko održavanje u iznosu 11.250,00 kn. Za obavljanje navedenih usluga nije proveden propisani postupak prikupljanja ponuda i nije zaključen ugovor. Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjeren obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je Jedinstveni upravni odjel.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu troškova održavanja nerazvrstanih cesta prema djelatnosti i vrsti (održavanje nerazvrstanih cesta i zimska služba).

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture i raspodjele sredstava komunalne naknade je općinsko vijeće usvojilo početkom ožujka 2013. U izvješću je naveden iznos troškova održavanja nerazvrstanih cesta prema djelatnosti i vrsti (održavanje nerazvrstanih cesta i zimska služba).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Vidovec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Vidovec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 31,99 km², a obuhvaća jedanaest naselja s 5 425 stanovnika. Koncem 2012. u općini Vidovec je bilo sedam zaposlenika.

Prema podacima Općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Vidovec ukupno iznosi 15 000 m, što čini 468,90 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 6.120.551,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 105.092,00 kn ili 1,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 7.006,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashod u iznosu 47.859,00 kn odnosi se na usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina nije donijela odluku o nerazvrstanim cestama kojom bi uredila upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mјere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina je ustrojila popis duljina nerazvrstanih cesta po naseljima.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, u kojoj bi se navelo: naziv ili oznaka nerazvrstane ceste, duljina, površina, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Vidovec. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Vidovec u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 4.358.237,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Vidovec, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je u rujnu 2010. i veljači 2011. Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrdilo obavljanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na temelju pisanih ugovora o povjeravanju. Odlukom je propisano da se postupak odabira ponuditelja za sklapanje ugovora provodi prikupljanjem ponuda ili javnim natječajem, (ovisno o vrijednosti poslova komunalne djelatnosti u godišnjem iznosu).

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 105.092,00 kn, a odnose se na radove koje su obračunavali izabrani izvoditelji. Financirani su iz sredstava komunalne naknade. Ugovor o obavljanju usluga rada rovokopača i kamiona za obavljanje zemljanih radova komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Vidovec zaključen je u ožujku 2009. Za izbor izvoditelja proveden je otvoreni postupak javne nabave prema odredbama Zakona o javnoj nabavi. Zaključen je ugovor bez utvrđenog vremena na koje se zaključuje ugovor. Za zimsko održavanje cesta zaključeni su ugovori u studenom 2011. s dva izvoditelja nakon obavljenog postupka prikupljanja ponuda (s jednim za posipavanje cesta a s drugim za čišćenje snijega).

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjerenovo obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanih ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti.

Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu po kojim je potrebno utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta pravnim ili fizičkim osobama, donijeti odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je komunalni redar.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012., te u 2012. njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova po djelatnostima i nabrojane su vrste radova. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Općinsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio Izvješće o izvršenju godišnjeg Programa održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Vinica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Vinica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 32,14 km², a obuhvaća sedam naselja s 3 389 stanovnika. Koncem 2012. u općini Vinica je bilo sedam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Vinica ukupno iznosi 33 000 m, što čini 1 026,76 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 4.947.231,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 128.320,00 kn ili 2,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 3.888,00 kn/km nerazvrstane ceste. Najznačajniji rashodi odnosi se na usluge održavanja jedne ulice u iznosu 67.508,00 kn i zimskog održavanja cesta u iznosu 43.446,00 kn.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je donijela odluku nerazvrstanim cestama u veljači 1996. kojom je utvrdila što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, korištenje, održavanje, zaštita, rekonstrukcija, građenje i financiranje, te poslovi nadzora nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje i održavanje nerazvrstanih cesta. Aktom treba urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Također treba propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, urediti financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općinsko vijeće je u veljači 1996. donijelo Odluku o utvrđivanju mreže nerazvrstanih cesta na području općine u kojoj su navedeni naselje, naziv ceste ili ulice, duljina dionice, širina kolnika i vrsta kolnika (asfalt ili makadam).

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama poduzeti potrebne radnje radi ustrojavanja i vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati dužinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Vinica. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Zato nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Vinica u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 8.331.486,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Vinica, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine.

Općinsko vijeće je Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti iz studenog 2006., te izmjenama u listopadu 2007. i kolovozu 2012., utvrdilo obavljanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na temelju pisanog ugovora. Odlukom je propisano da se obavljanje održavanja nerazvrstanih cesta povjerava pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju javnog natječaja. Odlukom nisu tvrđena mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi mjerila za odabir najpovoljnije ponude (težine i važnosti kriterija).

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 128.320,00 kn, a finansirani su iz sredstava komunalne naknade. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je komunalni redar. Za radove održavanja jedne ulice zaključeni su ugovori u listopadu 2012. s dva izvoditelja (za različite vrste radova) provođenjem postupka prikupljanja ponuda, za zimsko održavanje cesta zaključen je ugovor na temelju javnog natječaja, a kameni materijal nabavljan je na temelju narudžbenica bez zaključenog ugovora. Odluke o izboru izvoditelja nije donosilo Općinsko vijeće.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti.

Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na izravan način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012., te u 2012. njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu ukupnih troškova po djelatnostima. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predočeno općinskom vijeću, što nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojim je propisano da je izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izješće o izvršenju spomenutoga programa za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture, te podnijeti izješće o izvršenju navedenog programa predstavničkom tijelu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U Izješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture predlaže navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

Općina Visoko

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Visoko kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 25 km², a obuhvaća sedam naselja s 1 518 stanovnika. Koncem 2012. u općini Visoko je bio jedan zaposlenik.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Visoko ukupno iznosi 49 800 m., što čini 1 992,00 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 1.251.959,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 26.213,00 kn ili 2,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 526,00 kn/km nerazvrstane ceste. Izvršeni rashodi odnose se na zimsko održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja Jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina je u kolovozu 2006. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama na području općine kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, koji su poslovi održavanja, rekonstrukcije i građenja nerazvrstanih cesta, propisane su mjere za korištenje i zaštitu nerazvrstanih cesta, način financiranja i utvrđeno je tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama sa Zakonom o cestama.

U odluci o nerazvrstanim cestama navedena su područja naselja i naziv ceste, duljina, te vrsta kolnika (asfalt ili makadam).

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama poduzeti potrebne radnje radi ustrojavanja i vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati dužinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi.

Pojedine nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi te kao neotuđivo vlasništvo općine Visoko. Stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu.

Zbog navedenoga, nije moguće upisati sve nerazvrstane ceste na području općine Visoko u zemljišne knjige prije izrade snimke izvedenog stanja, njene usporedbe s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu i izrade geodetskog elaborata na području svih katastarskih općina na području općine. Do obavljanja revizije nisu poduzete potrebne radnje za upis neupisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama.

U poslovnim knjigama su evidentirane vrijednosti nerazvrstanih cesta u iznosu 7.452.942,00 kn, a odnose se na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se potpuna analitička evidencija nerazvrstanih cesta. Odredbama članaka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, propisana je obveza proračuna i proračunskih korisnika da u svom knjigovodstvu osiguraju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitim izvora, a pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina se iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povjesnog troška, a prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti potrebne radnje radi upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Visoko, te evidentirati vrijednost svih nerazvrstanih cesta na području općine u poslovnim knjigama kao imovinu općine, te ustrojiti analitičku evidenciju svih nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u siječnju 2006. Odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine utvrdilo da će se održavanje nerazvrstanih cesta obavljati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, koji će se zaključiti nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja (ovisno o planiranoj godišnjoj vrijednosti). Odlukom su utvrđeni kriteriji za odabir najpovoljnije ponude ali ne i težine i važnosti kriterija.

Državni ured za reviziju predlaže odlukom utvrditi težine i važnosti kriterija, jer kriteriji za vrednovanje ponude moraju biti mjerljivi.

Ukupni rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 26.213,00 kn, a financirani su iz sredstava komunalne naknade. Odnose se na obavljanje usluge zimskog održavanja cesta. Navedenu uslugu obavljali su građani koji imaju potrebnu mehanizaciju, na temelju odluke općinskog vijeća, bez provođenja postupaka odabira izvoditelja i zaključivanja ugovora. Općinsko vijeće je utvrdilo da se izvoditeljima refundira nafta u vrijednosti 200,00 kn po očišćenom kilometru.

Djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta je djelatnost za čije obavljanje se primjenjuju odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti. Ustupanje obavljanja komunalne djelatnosti na ovakav način nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovачko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon (osniva jedinica lokalne samouprave), pravna i fizička osoba na temelju koncesije, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora provodi se javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda, ovisno o odluci predstavničkog tijela o načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravanje djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik i članovi vijeća mjesnog odbora.

Općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za komunalne djelatnosti koje se financiraju iz sredstava komunalne naknade za 2012. i njegove izmjene i dopune. Program sadrži procjenu troškova održavanja nerazvrstanih cesta (uklanjanje snijega i leda) koji će se financirati sredstvima komunalne naknade u iznosu 30.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi Program održavanja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidim sredstvima i izvorima financiranja. Također je navedeno da se Programom održavanja komunalne infrastrukture planira opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, uz iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i naznakom izvora financiranja.

Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture i raspodjele sredstava komunalne naknade je Općinsko vijeće usvojilo u ožujku 2013. U izvješću je naveden iznos održavanja nerazvrstanih cesta financiran iz sredstava komunalne naknade u ukupnom iznosu 26.213,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odnosno godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg održavanja nerazvrstanih cesta koji treba sadržavati pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelove cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti ili dijelu ceste. Također, predlaže u Izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture navesti sve elemente godišnjeg Programa, da bi se moglo pratiti ostvarenje.

OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA

Jedinice lokalne samouprave odgovorne su za održavanje nerazvrstanih cesta na svom području. Državni ured za reviziju ocjenjuje da održavanje nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije nije dovoljno učinkovito. Revizijom održavanja nerazvrstanih cesta su utvrđene nepravilnosti i propusti koje je potrebno ukloniti kako bi se povećala učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta. Zbog navedenog se predlaže jedinicama lokalne samouprave:

- donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, odnosno utvrditi što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Utvrditi koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Također, utvrditi financiranje nerazvrstanih cesta, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama,
- poduzeti radnje radi ustrojavanja i vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama. Nakon donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, uskladiti bazu podataka s donesenim propisom, te ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta i ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama,
- poduzeti odnosno nastaviti započete radnje za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva lokalne jedinice,
- u poslovnim knjigama evidentirati rashode za održavanje nerazvrstanih cesta na odgovarajućim računima u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnosi predstavničkom tijelu izješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa,

- obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području lokalne jedinice. Za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta (odlukom utvrditi težine i važnosti kriterija), nakon provedenog postupka oglašavanja predstavničko tijelo treba donijeti odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora), u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu,
- zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, te zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture i pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije.

OČITOVARJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne samouprave Varaždinske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. Većina lokalnih jedinica u očitovanju navodi okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih održavanje nerazvrstanih cesta nije dovoljno učinkovito.

Jedinice lokalne samouprave navode da će postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju. Većina lokalnih jedinica navodi da će uskladiti Odluke o nerazvrstanim cestama sa Zakonom o cestama, izraditi jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama u skladu s preporukom Državnog ureda za reviziju, te evidentirati sve nerazvrstane ceste u poslovnim knjigama kao imovinu jedinica lokalne samouprave. Općina Martijanec je novu Odluku o nerazvrstanim cestama donijela u listopadu 2013.

Gradovi Ivanec, Lepoglava i Novi Marof, te općine Bednja, Beretinec, Ljubešćica, Mali Bukovec, Sračinec i Vinica navode da postupaju ili će postupiti prema preporuci o obavljanju upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige ovisno o finansijskim sredstvima osiguranim u proračunu, jer navedeno iziskuje velika finansijska sredstva. Općina Mali Bukovec posebno ističe problematiku održavanja, vođenja evidencija, uknjižbe i izgradnje nerazvrstanih cesta, što je Zakonom o cestama utvrđeno kao obveza jedinica lokalne samouprave, a da zakonodavac nije predvidio i osigurao dostatne izvore financiranja.

Grad Varaždin je u očitovanju naveo da su radovi koje se odnose na dodatna ulaganja na nerazvrstanim cestama obuhvaćeni prijedlogom Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2014., te da je u toku postupak evidentiranja u poslovnim knjigama nerazvrstanih cesta koje su preuzete od Županijske uprave za ceste.

Sve jedinice lokalne samouprave, kojima su utvrđene nepravilnosti prilikom ustupanja obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, navode da će ih otkloniti, te da će odlukom o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti utvrditi težine i važnosti kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja. Općina Ljubešćica je u listopadu 2013. izmjenama Odluke o komunalnim djelatnostima utvrdila kriterije odabira najpovoljnijeg ponuditelja i njihovu važnost.

Većina lokalnih jedinica u očitovanju navodi da će Program održavanja komunalne infrastrukture donositi u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, a Izvješće o izvršenju navedenog Programa će sastavljati prema danoj preporuci.